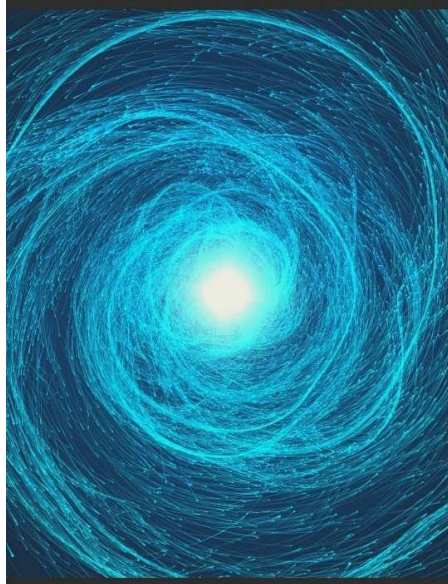
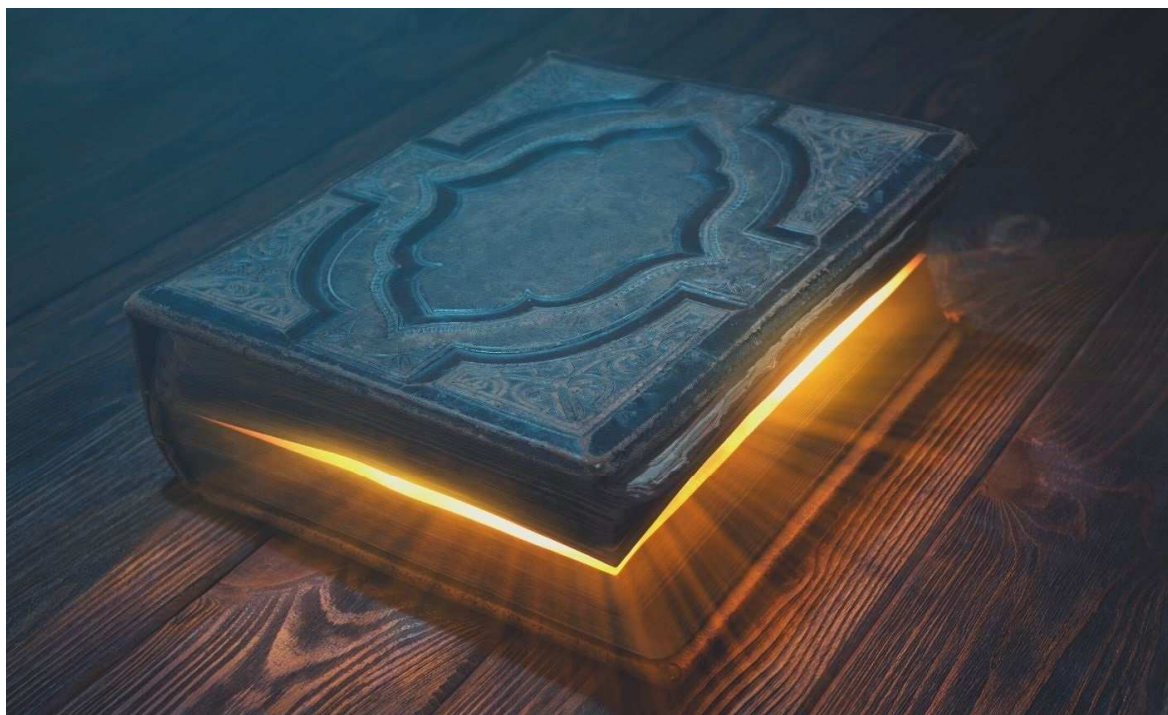

MAŠOŽRAVÁ V UČEBNICE

MARKÉTA
CHALOUPKOVÁ

MASOŽRAVÁ UČEBNICE
Markéta Chaloupková

Masožravá učebnice
© Markéta Chaloupková

Jazyková korektura: Mgr. Eva Továrová

Nakladatel:

Josef Chaloupka
Do čtečky.cz
www.doctecky.cz
Liberec 2020

ISBN 978-80-907854-8-3

Obsah

1. kapitola	5
2. kapitola	7
3. kapitola	11
4. kapitola	18
5. kapitola	22
6. kapitola	27
7. kapitola	30
8. kapitola	33
9. kapitola	36
10. kapitola	39
11. kapitola	44
12. kapitola	50
13. kapitola	57
14. kapitola	64
15. kapitola	68
16. kapitola	73
17. kapitola	79
18. kapitola	82
19. kapitola	88
20. kapitola	93
21. kapitola	96
22. kapitola	101
23. kapitola	105
24. kapitola	107
25. kapitola	113

1. kapitola

Jámiš a Záviš Bezkočkoví seděli v ředitelně gymnázia, sehnutí nad něčím, co vypadalo jako hodně stará kniha. Ovšem jen na první pohled, protože ta věc neobsahovala žádný papír a popravdě řečeno nešla ani otevřít. Byl to spíš obal z jakéhosi kovu, ozdobený malými rámečky. Trochu jim to připomínalo psaníčka renesanční fasády. Uprostřed té věci bylo něco jako kolečko, se kterým ale nešlo otáčet. Byl to spíš jen ozdobný kulatý rámeček. Kolem dokola toho kolečka byl latinský nápis. Všechna slova byla napsána velkými písmeny a nedalo se poznat, co je začátek a konec té věty. Jámiš všechna ta slova napsal do Google překladače a zavrtěl hlavou.

„Znamená to: na polici z českého dubu drží klíč, ruce alchymisty Štěpána Holátka, dotyk pána mrazu. Jsou tři, co mohou dveře otevřít a co se můžou dotknout nekonečnosti. Co je tohle za nesmysl?“ podíval se na Záviše.

Záviš jen pokrčil rameny. Vzal si od něho tu knihu, říkali tomu tak hlavně proto, že nevěděli, jak jinak ten předmět nazvat a prohlížel si ji ze všech stran. Na hřbetě onoho předmětu bylo navíc vyryté něco, co podle Googlu znamenalo „Kniha času“. Zadní stěna byla hladká, bez jediného nápisu či ozdoby. Ta věc nešla otevřít, nikde neměla žádný otvor, do kterého by šel onen případný zmíněný klíč zastrčit a nejdivnější na ní bylo, že ji měl zhotovit muž, který žil v 17. století.

„Ty to také vidíš poprvé v životě?“ podíval se Jámiš na Záviše.

„Myslím, že jsme se z bezpečnostních důvodů domluvili, že ti o tom, co se stalo, nebudu nic říkat,“ odpověděl Záviš. „Nechci v tom všem udělat ještě větší zmatek.“

„Myslíš o tom, co se stane?“ zamračil se na něho Jámiš. „Hodláš mi vůbec někdy říct, kde ses tu vzal?“

Profesor Pavel Kocour seděl jako oponent u obhajoby naproti studentovi, který se jmenoval Richard Police. Předmětem jeho práce byli alchymisté, kteří působili u dvora Rudolfa II. Moc literatury k tomuto tématu nebylo, ale komisi zaujalo, že Richard Police byl tak pečlivý, že dokázal v jedné staré kronice najít i zmínku o tom, že alchymista Štěpán Holátko byl prvním historicky zmíněným člověkem, který se ztratil v Bermudském trojúhelníku.

„Vybral jste si těžké téma, Richarde,“ řekl profesor zamyšleně, když Richard představil svou práci. „Je vždycky těžké psát o něčem, k čemu je tak málo literatury. Myšlení té doby jste popsal výborně, stejně jako starou Prahu, ale do té alchymie jste se trochu zamotal. Připadá mi, že jste se to snažil co nejvíc natáhnout, aby nebylo na první pohled znát, jak málo jste toho k tomu dokázal najít. Na druhou stranu si určitě cením toho, že jste zjistil tuhle zajímavost o Holátkovi, stejně jako některé další informace o jeho životě, které jsem slyšel díky vám poprvé. Každopádně je to velice pečlivě a dobře napsané. Za mě je to dvojka. Pokud byste chtěl dělat třeba doktorát, vyberte si pak téma mnohem pečlivěji, ať nemusíte vařit z vody. Mám na vás každopádně ještě pár otázek.“

Richard přikývl a trochu si povzdychl. Věděl, že profesor Kocour má pravdu, ale na druhou stranu psát o něčem, o čem se toho ví hodně, mu přišlo jako nosit dříví do lesa.

„Co budete vlastně dělat dál?“ zeptal se profesor jen tak mimoděk, když zakončil odbornou část rozpravy.

„Budu učit historii náboženství a latinu na Závišově gymnáziu,“ odpověděl Richard.

„Na Závišově gymnáziu?“ zopakoval profesor zamyšleně a trochu zpozorněl.

„To je snad nejprestižnější škola ve středních Čechách,“ ozval se někdo z komise. „To se divím, že tam berou čerstvé absolventy. Jeden můj kamarád se tam ucházel o práci a nevzali ho a to má roky zkušeností.“

Richard pokrčil rameny a trochu se začervenál. „Sám jsem tam studoval a jelikož jsem byl vždy nejlepší student z ročníku, ředitel mi nabídl, že mě tam pak kdykoliv vezme, když slyšel, co jdu studovat.“

„Mohl byste ke mně zajít ještě na chvíli do kanceláře?“ zeptal se profesor Kocour. „Rád bych se vás na něco zeptal.“

Je divné popíjet čaj s někým, kdo vás ještě před chvílí dusil u státnic.

„Mohl byste mi říct něco víc o tom gymnáziu?“ zeptal se profesor Kocour. „Můj vnuk Jáchym se tam letos hlásil a nepozvali ho ani na přijímací zkoušky. Jak jste se tam vlastně zvládl dostat?“

Richard pokrčil rameny. „Tehdy ještě nebyla ta škola tak známá. Hlásilo se tam asi sto dětí a brali nás jednadvacet. Dnes berou stále jednadvacet dětí a hlásí se jich tak osm set, takže je to o něčem jiném.“

„Jak můžou ale určit, koho vůbec pozvou k přijímačkám jen na základě dopisu? Zajímalo by mě, co musí člověk udělat, aby se tam dostal.“

Richard zavrtěl hlavou. „Víte, pomalu každý týden se mně tak dva lidé ptají, jestli bych jim nemohl nějak pomoci, ale...“

„Já po vás přece nic nechci, Richarde,“ zamračil se profesor. „Je mi to samozřejmě trochu líto, protože je to gymnázium specializované na historii a to je takový náš rodinný koníček. Ale Jáchyma nevzali, tak to tak bereme, jsem popravdě řečeno spíš jen trochu zvědavý. Ale vás jsem si sem nepozval kvůli tomu, abychom se bavili jen o tom gymnáziu. Máte vůbec tušení, kdo jsem nebo ne?“

„Vím, že píšete slavné historické detektivky,“ odpověděl Richard Police.

„A kromě toho jsem také dědeček kluka, který se jmenuje Jáchym Šlik. To jméno vám asi něco říká, ne? I když jste se nikdy osobně neviděli.“

Richard překvapeně přikývl. Ti dva si chvíli povídali o všem možném a když se profesor začal pomalu loučit, Richard mu navrhl: „Co kdybyste do té školy zavolał? Bylo z té Jáchymovy žádosti jasné, že je váš vnuk?“

Profesor Kocour zavrtěl hlavou.

„Obráťte se na pana Bezkočku. Učí na gymnáziu historii a v jednom kuse nás zásobil vašimi knížkami. Určitě by byl nadšený, pokud by se s vámi mohl osobně setkat.“

Jámiš Bezkočka byl trochu našťavaný. Záviš tu knihu vzal, odnesl ji do trezoru a nechtěl mu k ní nic dalšího říct. A on samozřejmě věděl, že je spousta věcí, které mu Záviš tají. Jámiš zůstal v jejich

kanceláři sám. Z úvah ho vytrhl zvuk telefonu a on nejprve obešel stůl, usadil se do ředitelského křesla a teprve potom zvedl sluchátko.

„Závišovo gymnázium, zástupce ředitele Jamiš Bezkočka,“ štkl krátce do telefonu.

Následovala krátká pauza. Zástupci bylo jasné, že se volající ze všech sil snaží, aby potlačil smích. Nakonec se mu to podařilo a také se představil: „Tady Pavel Kocour, dobrý den.“

Zástupce se musel usmát navzdory tomu, že ho Záviš v jednom kuse rozčiloval. Nestávalo se tak často, aby si Bezkočka povídal s Kocourem. „Nejste náhodou profesor Kocour, ten spisovatel?“ zeptal se.

„Ano, to jsem já,“ přisvědčil hlas v telefonu.

„Moc se mi líbila vaše poslední knížka o nejhoupějších politicích v dějinách,“ řekl zástupce o poznání přívětivěji. „Tak co pro vás můžeme udělat, pane profesore?“

„Totiž, ehm, můj vnuk se hlásil k vám na gymnázium a nedostal se ani k přijímačkám,“ odpověděl Pavel Kocour rozpačitě, „tak jsem si říkal, že se zeptám, co je potřeba k tomu, aby to mohl znovu zkusit třeba příští rok. Dost jsem toho o té vaší škole slyšel a říkal jsem si, že by to stálo za to. A za zeptání nic nedám.“

„A jak se váš vnuk jmenuje?“ zeptal se Jamiš Bezkočka.

„Jáchym Šlik,“ odpověděl profesor.

Pan Bezkočka se pousmál. „Zajímavé jméno. Přijímací zkoušky jsou až příští týden, pane profesore. Jestli Jáchym nedostal pozvánku, tak to bylo asi nějakým nedopatřením. Co kdybyste k nám přišel někdy na návštěvu? Rád vám to tady ukážu,“ navrhl panu Kocourovi a začal přitom listovat v ředitelově diáři. Všiml si, že je ředitel na čtvrtek ráno objednaný k lékaři a navrhl mu zrovna tento den. Záviš také nemusí být u všeho. „Jste koneckonců můj oblíbený spisovatel a bylo by mi potěšením se s vámi setkat.“

Došel ke svému stolu, otevřel svůj notebook a poslal Jáchymovi Šlikovi pozvánku k přijímačkám. Pak se pozorně podíval na Jáchymova vysvědčení a jeho motivační dopis a do kolonky vedle jeho jména napsal „přijatý.“

„Ať žijí přijímací zkoušky,“ zasmál se přitom. Těch jednadvacet studentů, kteří se každý rok na gymnázium dostali, byli pečlivě vybraní. Byli to synové známých osobností, vědců, spisovatelů a samozřejmě také milionářů, kteří si mohli dovolit školu sponzorovat. Školné se sice neplatilo, ale sponzorským darem Záviš nikdy nepohrdl, a takové dary samozřejmě hrály roli i v tom, kdo se měl do školy dostat. Pokud samozřejmě neměl na vysvědčení odshora až dolů samé čtyřky. Patnáct míst už bylo pevně obsazených, ale přijímačky přece jen nebyly úplná fraška. Ještě tam zbývalo místo pro ty, kteří by na Jamiše se Závišem, kteří je osobně řídili, udělali nějaký zvláštní dojem.

2. kapitola

Pan Kocour vystoupil z autobusu v malé vísce Žabojedy a zvědavě pohlédl na kopec, na kterém stál rozlehlý a pečlivě opravený zámek, jehož střechy se skvěly novotou.

Když viděl ten kopec, do kterého se bude muset vydrápat, rozhodl se, že si zajde do trafiky pro něco k pití a trochu se lekl, když spatřil zákazníka před sebou. Ta holá lebka, vlasy po uši, výrazné velké oči. Byl by tomu, za kterého byl převlečený, trochu podobný, i kdyby nebyl oblečený v dobovém oděvu. Tahle historická postava byla dokonale věrná do nejmenších detailů. Široké krátké kalhoty, punčochy, střevíce, vesta a velký bílý límec.

„William Shakespeare," usmál se pan Kocour a zvědavě si ho prohlížel. „Ta maska je dokonalá!"

Muž, který vypadal jako Shakespeare, se zdvořile usmál a odpověděl se silným anglickým přízvukem: „Já málo česky."

Prodavačka za pultem přispěchala na pomoc s vysvětlením: „Je to Angličan, učí tady na gymnáziu, všichni tam nosí tyhle dobové kostýmy, podle toho, co zrovna berou. Tady ve vesnici jsme na to zvyklí."

Shakespeare vytáhl váček s penězi a obrátil se k prodavačce. „Já chci oržisková čokoláda, moje noviny a pět známka."

Prodavačka mu podala anglické noviny, odpočítala poštovní známky a položila na stůl velkou oříškovou čokoládu. Shakespeare vytáhl z váčku papírovou dvoustovku a celé kouzlo tím trochu zkazil. Pan Kocour si koupil minerálku a rychle spěchal za Shakespearem, který už už vycházel ze dveří.

„Jdete zpátky do školy? Mohu se k vám připojit? Mám tam totiž s někým schůzku" vyhrkl na Shakespeara dvojníka anglicky a srovnal s ním krok. „A s kým mám vlastně tu čest?" pokračoval.

„Víte," odpověděl muž, „moji studenti mi říkají William Shakespeare, ale pro ostatní jsem pan Smith."

„Jsme tak trochu kolegové," nadhodil pan Kocour a představil se. „Já učím historii na Karlově univerzitě, i když musím přiznat, že nepoužíváme tak originální metody jako vy."

Oba starší pánové spolu funěli do kopce a směřovali k oné podivuhodné stavbě v živé konverzaci o díle Williama Shakespeara.

Společně prošli přes padací most, pod kterým v příkopu plavaly kachny, a vstoupili na dolní nádvoří. Zámek byl ještě mnohem větší, než se zdálo zespodu a jeho zadní část navazovala na původní, částečně dochovaný hrad. Nádvoří bylo plné dětí a jeden hlouček studentů byl shromážděný kolem muže, který jim cosi plamenně vykládal - latinsky. Pan Kocour mu moc nerozuměl, ale to nevadilo, protože tu bylo mnoho jiných vjemů. Například mnozí studenti byli oblečení v oděvu, který tipoval tak na třinácté století. Malá skupinka opodál se právě zabývala tím, že si brousila meče, zatímco další dva chlapci na nádvoří přiváděli osedlané koně a další pomáhali svému spolužákovi obléknout si brnění. Shakespeare ho odvedl na druhé nádvoří, kde byla hlavní budova. Část nádvoří zabírala moderní prosklená stavba, ve které se skrývala studovna a knihovna. Shakespeare kolem ní prošel a uvedl ho dovnitř zámku. Starožitné vybavení chodeb se příliš neodlišovalo od dobových expozic na jiných zámcích. Na kovových cedulkách na jednotlivých dveřích byla napsána jména pedagogů nebo učeben, která se nelišila od normální školy - prošli kolem knihovny, laboratoří, na dalších dveřích pan Kocour uviděl jméno Williama Shakespeara, pak došli k ředitelně, kde se na dveřích vyjímalo

jméno ředitele a jeho zástupce – Jámiše Bezkočky. Shakespeare zaklepal na dveře a uvedl pana Kocoura dovnitř.

Baculatý starší pán se na něj přívětivě usmíval, pokynul mu, aby se posadil na starožitný divan a nabídl mu čaj. Chvilí zdvořile konverzovali o historických knihách pana Kocoura a o jeho působení na Karlově univerzitě.

„Takže vy jste učil historii Richarda, to rád slyším,“ řekl pan Bezkočka. „Byl to výjimečný mladík a jsem rád, že se nám sem po prázdninách vrátí. Dokonce si dodnes pamatuji, že byl na pokoji s chlapcem, který se jmenoval Milouš Vosa,“ zasmál se zástupce ředitele, který miloval Saturnina.

„Proč vlastně berete tak málo studentů a ještě k tomu takový zvláštní počet. Proč zrovna jednadvacet?“ vyzvídal pan Kocour.

„To souvisí s kapacitou školy,“ odpověděl pan Bezkočka. „Máme tu pro každý ročník sedm pokojů po třech a vzhledem k tomu, že jsme v takovém zapadákově, tak tady jsou všichni studenti ubytováni. Často máme program až do večera, ale zase jim to vynahrazujeme tím, že organizovaná výuka je jen od pondělí do čtvrtka a v pátek jsou už jen zájmové předměty.“

„A neuvažovali jste někdy o druhé budově, blíž k Praze?“ napadlo pana Kocoura.

„Nejenže jsme o ní uvažovali, ale už se staví a to v bývalém vojenském areálu, který jsme před časem koupili. Ale ani tak z toho nechceme udělat masovou záležitost. Plánujeme maximálně padesát dětí na ročník. To všechno, co tu děláme, by se špatně organizovalo ve velkém. Ostatně bude lepší, když vám to tu ukážu.“

Pan Bezkočka se zvedl a pokynul profesorovi, aby ho následoval.

„Váš vnuk má zvláštní jméno,“ nadhodil přitom. „Jste nějak spříznění s rodem Šliků?“

„Zeťovi se bohužel nepodařilo najít podrobnosti o jeho rodině víc než dvě století nazpátek,“ odpověděl pan Kocour. „Každopádně jsem si vědomý toho, že Jáchym Šlik byla rozporuplná historická osobnost, ale dceři se to jméno líbilo a dnes už moc lidí neví, kdo byl jeho jmenovec.“

„Že to byl jeden z popravených českých pánů,“ doplnil ho pohotově Jámiš Bezkočka. „Každopádně budeme rádi, pokud u nás bude studovat vnuk tak významného historika.“

Pan Bezkočka vedl svého hosta dlouhou chodbou, a přitom vysvětloval. „Víte, naše heslo je škola zkušeností. Všechno je tady učení, třeba i jídlo. Když studenti berou třeba šestnácté století, musí se naučit získat si ho tak jako lidé v šestnáctém století a jedí to, co se tehdy jedlo. A odpočívají při zábavě dané doby, samozřejmě.“

„Chcete říct, že když se učí třeba o době před zámořskými objevy, nedostanou brambory nebo čokoládu?“

„Přesně tak,“ přikývl pan Bezkočka, potěšený chápavostí svého hosta, „právě proto jím vždycky s nižšími ročníky.“

„Tomu nerozumím,“ podíval se na něho pan Kocour.

„Prváci berou dobu od šestnáctého století," objasňoval zástupce. „Pak berou středověk, antiku a nakonec další staré civilizace."

„A proč takhle obráceně?" nechápal pan Kocour.

„Nemůžeme jim přece dát nejdřív čist staroslověnštinu a starou češtinu," vysvětloval zástupce. „To by pro ně byla příliš velká zátěž. Takhle si zvyknou na češtinu šestnáctého století a o to snadněji pak rozumí staršímu jazyku."

„Vy je nutíte studovat z originálů?" divil se pan Kocour. „A jak to děláte v dalších předmětech?"

„My tady předměty až tolik neškatulkujeme," vysvětloval pan Bezkočka. „Když berou třeba Leonarda da Vinciho, učí se zároveň umění, anatomii i další vědy."

„Je to výjimečný počin učit takhle historii," řekl pan Kocour s obdivem. „Víte, dějiny jsou opravdu mou vášní."

„Tady také dějiny vzbuzují hodně vášni," zasmál se zástupce. „A někdy ne úplně kladných. Zvlášť pokud jde o jídlo. Oblíbené je tady třeba studium Říma, studentům se moc líbilo účastnit se římské hostiny, i když jsme jim nedovolovali opakovat to do takových detailů, jako je vyvolávání zvracení. Na druhou stranu, když dojde třeba na vznik křesťanství a probírá se takový Jan Křtitel, tak to moc nadšení nejsou."

„Snad jste jim nedali k jídlu kobylinky a med?" podivil se pan Kocour.

„Jenom jednou," uklidňoval ho zástupce, „ale mohu vám zaručit, že do konce života nezapomenou, čím se Jan Křtitel živil."

„A co děláte, když probíráte lovce mamutů?" řekl žertem pan Kocour.

Zástupce ředitele se zasmál, ale nic na to neřekl. Procházeli spolu budovou a pan Kocour po očku pozoroval tabulky na dveřích. Měli jednotlivé kabinety a on se musel pousmát při pohledu na jejich označení, když měli kabinet Historie literatury nebo Historie fyziky, kterých si předtím nevšiml. Zástupce s ním prošel hlavní budovu a jelikož mu v tu chvíli zaškrundalo v břiše, nadhodil: „Co kdybychom se naobědvali s našimi studenty?" A popohnal své objemné tělo čile k místnosti nadepsané Hodovní sál, poháněn nezkrotným apетitem.

Energeticky rozrazil dveře místnosti a studenti k němu překvapeně vzhledli, když vstoupil. „Pane profesore, snad s námi nejdete obědvat?" podivil se jeden z nich, protože zástupce byl známý svým mlsným jazýčkem. „Učili jsme se dnes o životě námořníků na konci šestnáctého století," řekl a ukázal mu dřevěný talíř s jakousi nechutně vypadající kaší. Pan Kocour ucítil slabou vůni rumu a povšiml si okoralého chleba a sucharů v misce.

„Jsem já to ale hlava dřavá," plácl se pan Bezkočka do čela. „Vždyť mi to hospodyně říkala." Omluvně se na pana Kocoura podíval. „Budeme se muset trochu projít. Na každém patře máme studenty jednoho ročníku. Mají tam svoje učebny, jídelny a ložnice, jen některé předměty se učí ve speciálních třídách," vysvětloval zástupce a vedl ho po po schodech dolů. Nakonec se zastavil u dalšího sálu a mrkl dovnitř. Pan Kocour zahlédl chlapce v gotickém oblečení. Neviděl ani, co měl na talíři, ale zástupce vystrčil hlavu ze dveří, otrásl se, informoval ho, že studenti probírají husity a pokračoval dál.

„Co zvláštního jedli husité?“ zeptal se pan Kocour, který se vyznal spíš v pozdějších dějinách, když viděl, jak pan Bezkočka uhání raději pryč.

„Co jedli?“ podíval se na něho zástupce trochu překvapeně. „O to přece až tak nejde.“

Pan Kocour se na něho tázavě podíval.

„Jde spíš o to, co nejedli. Nejen husité, ale lidé tohoto období obecně. Víte, sůl se podávala jenom pánům a ještě k tomu měli dost zvláštní představy o kořenění.“

„Vy jim nedovolíte solit jídlo?“ divil se pan Kocour. „To musí být ale odporné.“

„Ale to oni si to stejně tajně osolí,“ mávl rukou zástupce. „Ale já respektuji pravidla hry a nemůžu tam přijít se slánkou v ruce, víte? Takže to už musí být něco, abych se s nimi najedl.“

Nakonec dorazili do prvního patra a vešli do dveří další místnosti. Chlapci v dlouhých volných šatech tu leželi na lehátkách kolem nízkého stolu a jedli ryby a nějaké placky. Uctivě zástupce ředitele a jeho hosta pozdravili a věnovali se dál jídlu.

„Výborně, čerstvé ryby,“ zajásal pan Bezkočka, „vypadá to, že jsme se ocitli v době, ve které se zrodilo křesťanství“, a s těmi slovy se položil na lehátko, pomohl si k nějakému jídlu a povzbudil svého hosta, aby si také nabídl. Panu Kocourovi chvíli trvalo, než se uvelebil do polohy, ve které by se cítil pohodlně. Jíst vleže pro něho bylo divné, ale chlapci okolo vypadali, že jsou na to zvyklí a je to pro ně ta nejpřirozenější věc na světě.

Profesor Kocour se se zástupcem ředitele po obědě rozloučil a opouštěl brány té podivné školy plný dojmů. Byl zvědavý, jak si Jáchym u přijímaček povede. Koneckonců k nim bylo pozváno asi padesát dětí. A on netušil, že Jáchym už má u svého jména napsáno, že je přijatý.

3. kapitola

Jáchym Šlik seděl v sále, ve kterém měly probíhat přijímací zkoušky a stejně jako ostatní studenti se kousal do rtu, a to nikoliv nervozitou, ale aby potlačil smích. Jeden z místních učitelů jim před malou chvílí oznámil, že je rozdělí do dvojic a začal předčítat jejich mnohdy kuriózní jména. Každá z dvojic měla po vyvolání dostat kartičku s úkolem, který měli vzápětí vyřešit. A měli dávat dobrý pozor na to, jak se jejich spolužáci jmenují, mělo to v jejich úkolu hrát svou roli. Jáchym si dle pokynů připravil blok a propisku a jednotlivá jména si tam raději psal.

„Ferdinand Druhý a Emanuel Motýl, Alexandr Malý a Nikola Loupežník,“ četl učitel, zatímco se uchazeči o studium hihňali.

„Jaromír Zima a Květoslav Podzim, Oliver Ratolest a Filip Filuta, Hubert Vlk a Prokop Míč,“ pokračoval seznam. Někdo v sále poprsal smíchy lavici, a zatímco z ní zahanbeně stíral sliny, učitel odložil seznam a napomenul je: „Jste vážně jako malí. Smát se někomu kvůli jménu je opravdu hloupé. Nikdo nemůže za to, jak se jmenuje. Vaši rodiče vám vaše jména vybrali s láskou a alespoň někteří o tom hodně přemýšleli a i ti, co u toho nepřemýšleli, vám ta jména většinou dali s těmi nejlepšími úmysly. I když některá vaše jména jsou, řekněme, ehm, zarážející, dívejte se na to z té lepší stránky. Je dost možné, že z mnohých z vás se stanou slavní politici, spisovatelé a historicky

významné osobnosti a trochu ojedinělé jméno pomůže těm, kteří se o vás budou učit, aby si vás lépe pamatovali. Kdo z vás ví něco o Kryštofu Harantovi z Polžic a Bezdružic?" zeptal se učitel.

Všechny ruce v sále vylétly vzhůru. Učitel přikývl. „A kdo z vás ví, kdo to byl Václav Budovec z Budova?" podíval se na studenty.

Nikdo se nepřihlásil. „Václav Budovec byl pro stavovské povstání rozhodně důležitější osobností než Kryštof Harant, ale je naprosto jasné, proč si ze sedmadvaceti českých pánů pamatujete toho druhého."

Chvíli bylo ticho, učitel si posunul brýle a zeptal se: „Takže můžeme pokračovat?" A aniž by čekal na odpověď, četl dál.

„Marin Neplava a Kryštof Bus, Radovan Zpěváček a Přemysl Pluh, Kristian Pohanka a Mikuláš Anděl.“

Sem tam se ozvalo nějaké odfrknutí a jeden z chlapců se kousl do rtu, ale učitel to už znovu nekomentoval.

„Napoleon Poleno a Jan Michalovič, Vilém Hynek a Leon Liška, Jáchym Šlik a Artur Rytíř.“

Jáchym si vzal od učitele obálku, podíval se na usměvavého chlapce, se kterým měl být ve dvojici a za tlumeného smíchu se vydal ke dveřím, zatímco učitel pokračoval.

„Karel Čtvrtý a Klement Zlín.“ Další jména už Jáchym přes smích neslyšel. Vyšli s Arturem na chodbu a Jáchym se mu ze zdvořilosti ještě jednou představil a podali si ruce.

„Takže se tomu podíváme na zoubek, ne?" usmál se Jáchym a popošel k oknu.

Jáchym vytáhl z obálky kartičku, podíval se na ni a nadzdvihl obočí. Text byl anglicky.

„Mají tady knihovnu," poznamenal Artur. „Možná bychom si tam měli sednout a v klidu si to přeložit."

Knihovna byla obrovská místnost v přízemí zámku. Část jí byla uvnitř původní budovy a část v oné moderní skleněné přístavbě, se kterou byla spojená a která sloužila i jako studovna. Za další skleněnou přepážkou navíc Jáchym spatřil řadu exotických rostlin – studovna těsně sousedila se skleníkem, odděleným dvojitými dveřmi, opatřenými navíc ještě závěsy. Důvod Jáchym pochopil vzápětí – ve skleníku poletovalo několik obrovských tropických motýlů. Artur na rozdíl od Jáchyma nemarnil čas rozhlížením se a rychle vyhledal anglický slovník. Uprostřed knihovny stál velký kulatý stůl, u kterého zahlédli další z dvojic, které se již skláněly nad slovníky a encyklopediemi. Paní v historickém oděvu studentům čile radila, kde co najdou a byli v knihovně jen chvíli, když dorazila další dvojice.

Artur se vyhnul kulatému stolu a sedl si s Jáchymem k jednomu z menších stolků po straně a začal listovat ve slovníku. Pár slovíček si museli dohledat, ale celkově neměli s textem problémy a rychle ho přeložili. Znělo to sice trochu kostrbatě, ale Jáchym si byl jistý, že smysl zachytili správně:

Ty, který neseš jméno prvního z mužů, jež osud nedobrovolně sťal ranou meče, zeptej se na další krok jména, jež tolik spěchalo za tebou, že se durdilo na svého druha, jehož jméno jen těžko zanešeš na čistý list papíru. A až se tě Liška zeptá, řekni mu: Jdi do háje.

„To bylo rychlé," usmál se Artur. „Myslím, že ta poslední věta je jasná. Hned před námi zaznělo jméno Leon Liška a já myslím, že tohle jsou instrukce, které máme dát Liškovi, až přijde na to, koho se na ně má zeptat." Artur vzal tužku a poslední dvě věty lehce přeškrtl, aby ho nerozptylovaly.

„Neseš jméno prvního," brblal si Jáchym. „Myslíš, že jde o moje nebo tvoje jméno? Nemohl by to být třeba rytíř Artuš? Anglicky je to určitě Artur."

Artur pokrčil rameny. „Ty máš nějakého známého jmenovce?"

„Jistě," odpověděl Jáchym, „Jáchym Ondřej Šlik byl první z popravených českých pánů."

„Aha," zamrmal Artur. „Nedobrovolně s'ál, to by mělo souviset s popravou. Artuš byl zraněný v boji, jestli se nepletu, na něj se to až tak nehodí."

„Najdu seznam všech českých pánů," navrhl Jáchym a spěchal pro další knihy. Internet a mobily byly u přijímaček samozřejmě zakázané, tak jim nezbylo nic jiného, než listovat encyklopediemi.

Za chvíli už se spolu skláněli nad seznamem a Jáchym vykřikl. „Pán z Bílé! Bílou barvu většinou nikdy nedáš na papír, protože není vidět."

Přečetli si krátké povídky o Fridrichu z Bílé a Artur se podíval i na pány popravené před ním a za ním, ale zavrtěl hlavou: „To nemá logiku."

V tom už se k nim přihnul Leon Liška, s vítězoslavným výrazem ve tváři. „Máte pro mě instrukce, že jo?"

„Jdi do háje," řekl Jáchym rozmrzelý z toho, že někdo jiný už na řešení přišel a oni ještě ne.

„Cože?" podíval se Liška zklamaně na chlapce, který s ním byl ve dvojici. „Musí to být přece Šlik."

„Ty instrukce jsou: JDI DO HÁJE," upřesnil Artur, o co se jedná.

„Je tu někde nějaký háj?" vyhrkl druhý chlapec a podíval se na Lišku.

Oba dva spěchali ven a Artur se znovu sklonil nad seznamem. „Podívej se, prosím tě, co je tam o Bohuslavu z Michalovic, jeden kluk před námi se jmenoval Michalovič, je to nápadně podobné, já se zatím kouknu ještě někam jinam na toho Fridricha z Bílé," podal Jáchymovi encyklopedii.

Jáchym v ní chvíli pátral a pak se vítězoslavně zasmál. „Ty jsi génius!" pochválil Artura. „Bohuslav z Michalovic se divil, že má být pán z Bílé popraven před ním, když on," zacitoval Jáchym, „v tomto životě před ním chodíval."

Artur vyskočil, jako když do něj strelí, protože Jan Michalovič právě mizel ve dveřích knihovny. Jáchym nechal knihy knihami a vrhl se za ním a doběhl je ve chvíli, kdy Michalovič říkal Arturovi další pokyn: „a round table", tedy kulatý stůl.

„To je vážně originální," mrmlal si Artur a vrátil se do knihovny, spustil se na všechny čtyři a zmizel pod stolem.

„Co blbneš?" ohradil se jeden ze studentů, když do něho Artur pod stolem vrazil.

Jáchym se také sehnul a čekal, že tam bude někde přilepená další kartička, ale nikde nic nebylo.

„Nevyhodili jste odtud někdo něco?“ zamračil se Artur, ale Jáchym se začal rozhlížet okolo stolu a nakonec se vydal k brnění, které stálo poblíž. Nemusel se snažit dlouho. V hledí přilby spatřil kousek papíru a za chvíli držel v ruce další úkol.

„Co má brnění společného se stolem?“ zamračil se Artur, „to určitě nebude pro nás.“

„Myslím, že ano,“ odporoval Jáchym. „Podívej, ten pokyn byl anglicky, měli jsme se podívat, jak to bylo napsané, vždyť to může znamenat i okolo stolu. Kulatý stůl souvisí s rytíři a brnění také a týkali se první úkol mého jména, druhý se týká tvého. A navíc, jsou tu různé dvojice slov a jedno z nich je rytíř - knight.“

Pokud první kartička připadala Jáchymovi zamotaná, o to víc ta další. Byly tu různé dvojice anglických slov, některá tvořila rýmy, jiná si byla jen podobná, ale dohromady to nedávalo moc smysl.

Days - day

Were - where

Mean - men

Knight - night

Pear - par

Arrow - arrows

Pat - at

Prey - pry

Abroad - broad

Port - pot

Keen - ken

„Tak tohle je hodně divný,“ zamračil se Jáchym. „Dny byly špatné, to bych bral, ale rytíř, hruška, šíp, kořist, v cizině, přístav a nadšený. Že by nadšení rytíři stříleli za zlých dnů hrušky v přístavu? Co je to 'pat'?“

Artur se podíval do slovníku a zavrtěl hlavou. „Je to klepat, ale i hrudka, plesknout nebo bochánek.“

„A 'par' a 'ken'?“

„'Par' je například průměr,“ odpověděl Artur po chvílce, „a 'ken' je rozhled, obzor, poznání.“

„To je blbost,“ podíval se Jáchym na Artura. „Dny, kde, muži, noc, průměr, šípy, k, slídit, široký, hrnec, obzor? Jestli z toho prvního šla složit věta, tak z tohoto tedy ne.“

„Proč to bereš, jak je to pod sebou?“ zeptal se Artur. „Jsou to dvojice slov.“

„Já vím,“ odpověděl Jáchym, „ale co má společného noc s rytíři nebo přístav s hrncem? Kromě toho, některý ty slova jsou jenom množný čísla toho samého.“

„Třeba nejde o to, co mají společného,“ navrhl Artur.

„Jsou to podobná slova a liší se jen v jednom písmenu," uvažoval Jáchym nahlas a pak zalapal po dechu. „V čem se liší!" A začal rychle psát písmena, která byla odlišná. „Máme to!" zajásal, když se před ním vynořilo slovo Shakespeare.

„Shakespeare?" opakoval Artur udiveně.

„Můj děda říkal, že je tady chlapík, který vypadá jako Shakespeare, prý tady učí angličtinu.“

„Tak já se zeptám, kde ho najdeme," řekl Artur a zamířil ke knihovnici.

Odborník na Shakespeara, který mu byl podobný jako vejce vejci, seděl ve svém kabinetě, jedl hrušku a na Jáchymovu otázku, jestli pro ně má nějaký pokyn, odpověděl anglicky: „Měl bych?"

„Ano," přisvědčil Jáchym. „Vyšlo nám na kartičce vaše jméno."

„Jste si tím jistí?" zeptal se Shakespeare.

„Někde jsme museli udělat chybu," podíval se Artur na Jáchyma. „Pojď, vrátíme se do knihovny. Třeba jsme vzali kartičku někomu jinému a půlka nám chybí a nedává to smysl."

William Shakespeare se usmál a znovu si kousl do hrušky. Jáchym, který už byl téměř u dveří, se zarazil a podíval se na odkládací stůl u jeho křesla.

„Mohl bych si vzít hrušku?" zeptal se a ukázal na košík s ovocem.

Shakespeare se zasmál, sáhl po jedné hrušce a hodil mu ji.

Jáchym ji zachytil a odporoučel se.

„Tramtarará!" zvolal, když za nimi zapadly dveře a on vytáhl z hrušky stočenou ruličku. „Jdeme zase do knihovny?" navrhl Arturovi a než se pustili do dalšího úkolu.

Artur zavrtěl hlavou, věděl, že pear je hruška a shake je třást: „Takže jsme měli zatřást s hruškou, abychom z ní dostali další úkol?"

Byl opravdu zvědavý, co je čeká dál.

Na další z karet bylo jen několik málo písmen: STARABASTARDESNO

Jáchym se natáhl po anglickém slovníku. „Star je hvězda, bastard, to je jasné, ale divné, ale pochybuji, že existuje slovo esno," nahlédl do slovníku a zavrtěl hlavou. „Ale bastard obsahuje slovo star, kdyby se to zase vyrušilo, tak by zbylo... zbyl by nesmysl," podíval se na Artura.

„Myslím, že tohle je nejlehčí ze všeho," oznámil mu Artur a podal mu českou encyklopedii. „Rdesno je rostlina."

Jáchym byl už ze všech těch šifer trochu unavený a nechápavě se na Artura podíval.

„Nechal ses zmást tím, že ty předchozí pokyny byly v angličtině," vysvětloval Artur. „Je to česky. Stará bašta a rdesno. Pokud jsi byl i na druhé straně školy, mohl jsi tam vidět část z trosek původního hradu. Musíme se podívat, jestli tam je bašta, u které roste rdesno."

Prošli zámekem k nejstarší části hradního komplexu, která byla částečně v ruinách. Zbytky hradeb byly opatřeny nepřehlédnutelnou cedulí VSTUP ZAKÁZÁN.

„Z těch nejstarších věží tu nezbylo skoro nic a navíc se sem nesmí," pohlédl Jáchym na Artura.

„Bašta je spíš něco jako střílna," řekl mu Artur a ukázal na zarostlé dláždění pod bližší ze dvou zbývajících střílen, ke které se dalo poměrně snadno dostat.

„Myslíš, že nás posílají někam, kam se nesmí?" zaváhal Jáchym.

„Třeba je to zkouška odvahy," uvažoval Artur.

Jáchym pokýval hlavou a bez dalších otázek vkročil na staré schodiště. Ušli jen pár kroků, když se zespodu ozvalo: „Co tam lezete? Neumíte číst? Ať už jste dole!"

Pod nimi stál školník s koštětem v ruce a tvářil se rozzlobeně.

„Poslali nás sem ze školy," zavolal Jáchym na školníka a pokračoval nahoru.

„Který trouba tohle vymyslel?" zlobil se školník. „A proč mi o tom neřekli? Vždyť jsem přece říkal řediteli, že se sem nemá lézt! Ten předposlední schod není v pořádku, sem nikdo lézt nebude."

Jáchym nevěděl, jestli to není jen nějaká hra.

„Dám na ten schod pozor," řekl a přidal do kroku, a když se za nimi školník s koštětem vydal, rozeběhl se po polorozbořeném schodišti k baště, od které ho dělilo už jen pár kroků. Kdyby za nimi nefuněl rozzlobený muž, mohl by využít krásného výhledu do okolí, ale takhle se soustředil jen na jednu jedinou věc - fotografii sochy, která tam ležela připevněná na korkové nástěnce. Alespoň měl tedy jistotu, že jsou opravdu na správném místě, ovšem co s tím vzteklounem? Pod nimi byl hradní příkop, zbytek hradeb byl napůl rozbořený a nebyla tu jiná cesta dolů, tedy taková, která by nevyžadovala horolezecký výkon. Za zbytkem poničených budov byl malý most, vedoucí přes příkop a za nimi se do dálky rozprostíral park, který volně přecházel v les. Hrad nestál na nějaké nedobytné skále, ale spíš na mírném širokém kopci. A pak ji Jáchym uviděl - okrasnou kašnu v parku, na které stála ona socha.

To už tu byl ale rozezlený školník a pod schody se objevila další dvojice – Oliver Ratolest, který byl ve dvojici s Filipem Filutou, kterého znal Jáchym ze základní školy.

Jáchym se vyhoupl na hradby. Opevnění bylo široké skoro metr, takže se rozhodl, že přejde po jeho zachovalé části směrem k parku a pak sleze po troskách dolů.

„Jáchyme, neblbni," ozval se Artur, ale školník se slovy neobtěžoval. Strhl ho z hradeb a začal ho strkat zpátky ke schodišti. Dole ho pustil a začal se dohadovat s dalším párem, který se domáhal vstupu na hradby, zatímco se Jáchym s Arturem rozeběhli k parku.

Socha na fontáně představovala andílka s lukem v ruce, ale nikde nebylo nic dalšího. Artur ji obcházel kolem dokola a Jáchym se zatím soustředil na to, kam míří andělův šíp, ale v tom směru byly jen stromy, nicméně Jáchym si rychle všiml toho, že se andílek nedívá směrem, kterým míří. Mohlo to znamenat jen to, že sochař, který ho zhotovil, nebyl moc dobrý střelec, ale přesně ve směru jeho pohledu bylo něco jiného - alej anebo také háj. A tam byly další sochy. A Lišku přece poslali do háje. Možná, že on se ke konečnému cíli dopracovával jinak. Sochy představovaly ozbrojené postavy. Bylo jich tam pět a dva prázdné podstavce. Socha, na kterou se anděl díval, držela v ruce meč, kterým mířila na další ze soch. Jáchym se k ní rozeběhl a sklonil se k latinskému nápisu na jejím podstavci.

Většině slov nerozuměl, ale měl za to, že slovo thesaurus má něco společného se slovníkem a co má rytíř s mečem v ruce společného se slovníky, nechápal.

„Co tu hledáš?“ došel k němu Artur.

Jáchym pokrčil rameny. „Ten anděl se díval sem a nic lepšího mě nenapadlo,“ odpověděl a znovu se rozhlédl kolem sebe.

Zaujalo ho, že sochy jsou spolu v jakémsi spojení. Rytíř s mečem se díval na jinou sochu, která měla dívčí rysy a dívala se na sochu, která tam již dnes nestála. Dívka držela v ruce kopí a to mířilo na muže v kutně, který svíral jílec ulomené zbraně a to, čím měl kutnu ovázanou, nebyl provaz, ale had.

„Nevíš, co má tohle znamenat?“ došel k němu Oliver Ratolest.

Jáchym jen pokrčil rameny, ale to už k nim mířila jakási udýchaná žena s podložkou v ruce. „Vy, co jste sem došli, řekněte mi, prosím, svoje jména,“ požádala je. „Bohužel tady došlo k malému nedorozumění. Měli jsme u fontány připravený pohár s oznámením, že jste u cíle a můžete se vrátit do učebny, ale horlivci, kteří sem dorazili jako druží, mysleli, že je jen pro ně, a tak ho odnesli. Raději tady zůstanu a ostatním to řeknu osobně.“

Žena si zapsala jejich jména a pak se podívala na hodinky. „Je teprve půl jedenácté a další program začíná za půl hodiny, tak se tu můžete ještě porozhlédnout,“ navrhla jim.

„Půjdu se ještě na něco podívat do knihovny,“ oznámil Jáchym Arturovi a Artur, který neměl nic lepšího na práci, se k němu připojil.

Jáchym si v knihovně našel latinský slovník a zjistil, že v latině slovo thesaurus znamená poklad nebo skladiště, zatímco v angličtině znamenalo druh slovníku. Společně s Arturem uklidil všechny knihy, které předtím vytahali a odebrali se do učebny, kde už seděly čtyři další dvojice.

Filip, který si Jáchyma také pamatoval ze školy, si k němu přisedl: „My se známe, že jo? Chodil jsi do bēčka.“

Jáchym si vytáhl svačinu a vyzvídá: „Měli jste tam taky nějakou hádanku, která souvisela s českými pány?“

Filip vrtěl hlavou. „Bylo to založené na našich křestních jménech a dostali jsme se od toho ke knížkám Jak je důležité mít Filipa a Oliver Twist.“

„Poslalo vás to taky za Shakespearem?“

„Vůbec ne,“ vrtěl hlavou Filip. „Ale jednu kartičku jsme měli na olivovníku ve skleníku, a jelikož na něm nebyly žádné plody, tak jsme ho hned nepoznali.“

„Ti se tedy s přípravou našich úkolů pořádně vyřádili, každý jsme měli něco úplně jiného,“ konstatoval Jáchym.

Poté, co se nasvačili a trochu si odpočinuli, je čekala prohlídka školy. Jeden z učitelů je odvedl na věž, odkud byl vidět celý komplex budov. Jáchym už zámek částečně znal, ale teď ho měl před sebou jako na dlani. Měl tři nádvoří, kolem kterých stály hlavní budovy, střední nádvoří bylo částečně zastavěné skleněnou přístavbou, odtud vedl průchod na bývalé hradní nádvoří, které bylo v troskách

a za ním se táhl park. O něco dál pak vedla podél lesa stezka ke vzdálené kapli. Pod hradem byly také stáje a ohrada, kde se pásli školní koně.

Vzhledem k tomu, že Žabojedy, ve kterých škola stála, byly malá vesnice, do které jezdilo pět autobusů za den a cesta z Prahy do ní trvala skoro hodinu, i když to vzdušnou čarou až tak daleko nebylo, považovalo se za samozřejmost, že studenti budou ve škole bydlet. Prohlédli si svůj případný budoucí domov - bylo to nejvyšší patro hlavní budovy na druhém nádvoří, poblíž staré části hradeb a byl z něj hezký výhled do parku. Kromě pokojů tu byla velká učebna, menší společenská místnost a také jídelna – tedy hodovní síň. Učitel jim ukázal i některé další místnosti na středním nádvoří. V přízemí pravého křídla zámku byla tělocvična, a kuchyně, první patro patřilo skladištím kostýmů, zbraní a dalších nezbytností a byly tu dokonce i různé laboratoře a dílny. Další patro bylo naopak vyhrazeno pro kabinety učitelů a byla tu také honosná kancelář ředitele a jeho zástupce.

Učitel je dovedl až na dolní nádvoří, a tam se s nimi rozloučil. Na dolním nádvoří si několik studentů gymnázia nacvičovalo šerm, jiní tu seděli v hloučku a o něčem diskutovali, zatímco další využívali volných chvil k prostému lenošení a opalování se.

Jáchym je trochu závistivě pozoroval, protože zatím nevěděl, jestli ho do školy přijmou a rozhodně o to stál. Měl za to, že Závišovo gymnázium je asi jediná škola na světě, která může být opravdu zábavná. Po dvou týdnech čekání konečně dostal vytouženou obálku a zjistil, že se jeho přání splnilo. Nevěděl, co přesně ho ve škole čeká, ale nepochyboval o tom, že to bude originální. Dokonce se poprvé v životě neděsil chvíle, kdy skončí prázdniny.

4. kapitola

V úterý prvního září čekal na pražské studenty autobus. Jáchym do něho nastupoval s velkou zvědavostí. Poprvé v životě vůbec netušil, co ho ve škole čeká.

V autobuse zahlédl řadu kluků, které si pamatoval z přijímacích zkoušek, včetně Artura a Filipa. Posadil se k nim na zadní sedadlo a domluvili se, že spolu budou bydlet na jednom pokoji po třech. Ubytování řešili i ostatní chlapci. Někteří se znali z přijímacích zkoušek a teď se navzájem seznamovali s novými spolužáky, někdo razantněji, někdo nesměleji.

Autobus zastavil na dvou dalších místech, na jednom z nich nastoupil Oliver Ratolest, který byl u přijímaček s Filipem a zahlaholil: „Čau kluci, vyšší moc mě nakonec chce asi ve škole mít, i když jsem byl první pod čarou. Kde je ten frajer, co jsem se s ním bavil při přijímačkách? Prokop Míč? Budeš se mnou na pokoji?“

Filipovi se trochu ulevilo, že tím frajerem Oliver nemyslí jeho, protože na jeho vkus byl Oliver trochu moc divoký. Prokop Míč Olivera zatím seznámil s Hubertem Vlkem, se kterým se znal z přijímaček on. Oliver si všiml Filipa, který už byl spokojeně usazený mezi svými budoucími spolubydlíci a vesele mu zamával. „Ty už, koukám, někoho máš, ty nevěrníku!“

Filip jen omluvně pokrčil rameny. Pár sedadel před nimi se někdo zasmál, a pak křikl na Huberta: „Hele, Vlku, myslím, že jste se špatně rozdělili, tohle je Honza Beran, neměl bys být spíš s ním?“

Z autobusu vystupovali rozdělení do trojic, možná i s trochu obranným postojem vůči vedení školy: Pozor, my už jsme se dohodli, ne že nám to překazíte.

Radovan Zpěváček byl pohroužený se svými budoucími spolubydlícími do debaty o umění, další skupina shromážděná kolem sportovně založeného Mirka Bojovného řešila jakýsi hokejový zápas a tři intelektuálně vyhlížející nesmělí chlapci, kteří zbyli, se na sebe ostýchavě podívali a začali se představovat. Jedním z nich byl i blondák, kterého znal Jáchym ze zeměpisné olympiády - Vilém Hynek.

Celkem jich bylo jednadvacet, a i když si Jáchym nepamatoval všechna jména, věděl alespoň, kdo patří do jejich třídy. Věděl i jak vypadá škola, měl alespoň mlhavou představu o originálních metodách výuky a největší otázkou pro něj nyní byli učitelé. Kromě Williama Shakespeara znal ještě z přijímaček Tobiáše Táborského – učitele literatury, věděl, že by se tu měl pohybovat Zdeněk Zahálka, který paradoxně učil tělesnou výchovu, dá-li se tak nazvat předmět, do kterého spadají i třeba rytířské turnaje a pak ještě zahlédl při přijímačkách několik dalších členů učitelského sboru, které zatím neznal jménem.

Autobus zastavil na silnici poblíž starých zadních hradeb, takže to měli ke škole poměrně blízko. Zástupce ředitele je tam formálně přivítal a přešel ihned k organizaci.

„Možná víte, že tento zámek je bývalý hotel. Na patře, kde budete bydlet, je sedm různých pokojů. Dva nejluxusnější jsou apartmány, které mají vlastní vířivku, v jednom je i sauna. Další pokoj má aspoň masážní box. Čtvrtý je v zámecké věži, zbývající jsou obyčejné malé hotelové pokoje s vlastním sociálním zařízením.

„Co musí člověk udělat, aby dostal tu vířivku?“ zeptal se Oliver Ratolest.

„Když mě necháte domluvit, tak se to dozvíte,“ řekl zástupce. „Takže teď ze svého týmu vyberete jednoho sportovce, který poběží ke kašně, kterou už všichni znáte, a tam dostane kartičku s body podle pořadí. Dále jednoho člověka, který vyluští zašifrovanou zprávu a jednoho, který půjde do skladiště kostýmů a vybere oděv podle doby, která mu bude sdělená a hodnotit se bude správnost, samozřejmě. Body se sčítají. Tým, který bude první, dostává nejlepší pokoj. Za pět minut ať jste připraveni začít.“

Chlapci se na sebe spokojeně podívali, ten nápad se jim líbil - bylo to fér.

Artur se nabídl, že vybere kostýmy, Filip, že bude zápolit se šifrou a Jáchym si rychle hledal sportovní boty a za chvíli už pelášil, co mu síly stačily, k fontáně, ale beznadějně zaostával za sportovcem Mirkem Bojovným, Prokopem Míčem a ještě dalším chlapcem, jehož jméno si nepamatoval a k fontáně nakonec doběhl jako čtvrtý. Artur jim se spokojeným úsměvem oznámil, že byl druhý. Filipa si po počátečním omylu také poradil s nápisem smíchaným z češtiny a angličtiny a dohromady skončili na čtvrtém místě.

Jáchym se snažil zapamatovat si svoje spolužáky – sportovci Mirek Bojovný, Karel Čtvrtý a Alexandr Malý klání vyhráli. Druhá byla ona intelektuální skupina - Vilém Hynek, Přemysl Pluh a Jaromír Zima.

Na třetím místě byli Hubert Vlk, Oliver Ratolest a Prokop Míč. Oliver byl trochu smutný, že mu unikla ona vířivka, ale i tak byl rád, že nedopadli ještě hůř.

Radovan Zpěváček, Ferdinand Druhý a Emanuel Motýl, smíření s osudem, zamířili do jednoho z těch obyčejných pokojů, stejně jako skupina Vojtěcha Rozházela, Borise Žilky a Jindřicha Tuláka. Na posledním místě skončili Leon Liška, Jan Michalovič a Honza Beran.

Pokoj ve věži byl poměrně malý. Byl zajímavý tím, že byl kulatý a že z něj byl výhled na tři strany. Prváci navíc byli v nejvyšším patře, takže měli celý areál zámku jako na dlani. Mezi okny stály tři postele s modrými opěradly, polštářky a přehozy. Měly sloužit na spaní a sezení zároveň. Šatní skříň byla v chodbičce, ze které se vcházelo do koupelny. Kromě nočních stolků a poliček tam byly už jen háčky k pověšení věcí. Nepředpokládalo se, že by se v pokojích měli například učit a Filip začal místnosti ihned říkat noclehárna a toto označení se ujalo. Chlapci si rozdělili postele, rychle si vybalili vše, co měli s sebou a tašky či kufry hodili nahoru na skříň.

„Je docela fajn, že tu máme pod okny koupaliště,“ konstatoval Filip. Pod nimi bylo hluboké jezírko, vytvořené částečně z bývalého hradního příkopu. Věž totiž stála poblíž místa, kde dříve stával starý hrad.

„No sláva,“ zajásal Artur. „Tak nemusíme pořád chodit do všech těch schodů, můžeme skákat dolů z okna.“

Jáchym se také podíval z okna a zasmál se, ale nekomentoval to.

Společně se pak vydali do místnosti nazvané velkoryse Hodovní sál, kde byl dřevěný nábytek neurčitěho stylu, opatřený našťestí polštářky. V Hodovním sále je čekal prozatím normální oběd a hlavně Tobiáš Tábořský, který se jim představil coby učitel literatury a historie šestnáctého století. Byl to baculatý, starší pán, s příjemným vystupováním a laskavým pohledem. Oznámil jim, že je čeká v učebně následující den ráno v osm se seznamem jednadvaceti významných českých a světových osobností té doby, chronologicky seřazenými.

Pak jim šel onu učebnu ukázat. Byl to velký taneční sál s malovaným stropem. V jedné části byly školní lavice po jednom, byla tam tabule a velká televize, zatímco druhá část sálu vypadala jako veliký obývací, vybavený pohodlným čalouněným nábytkem. Bylo tam několik gaučů a křesel, uskupených do kruhu a před nimi stály konferenční stolky. Učebna tedy byla spíše taková třída a společenská místnost v jednom. Měla v ní probíhat hlavní výuka a mohli se tu i učit. Vedle této místnosti byl ještě jeden menší obývací, ve kterém byla skříň plná různých společenských her.

Odpoledne se pustili do svého úkolu a Jáchym měl ještě dost času na to, aby mohl udělat to, na co myslel celé prázdniny - obejít sochy v aleji, včetně prázdných podstavců a opsat si z nich veškeré nápisy a začít v latinském slovníku hledat, co znamenají. Doufal, že to dá dohromady i bez znalostí latinského časování a skloňování.

Druhý den na ně Tobiáš Tábořský čekal v učebně a zkontroloval jejich seznamy, nakonec některé osobnosti vyřadil, jiné přidal a pak začal s organizací výuky.

„Ne že bychom vás nutili nastudovat si vše individuálně,“ pohlédl na své studenty, „ale zjistíte, že vás tu čeká hodně samostatné práce.“ Přešel ke skříni, která stála u zadní stěny učebny, a otevřel ji. „Tady jsou kalamáře a brky,“ oznámil jim. „Každý z vás si nyní vylosuje jednu českou a jednu zahraniční osobnost šestnáctého století z toho seznamu, který jsme teď dali dohromady. O té české napíšete ještě dnes dopoledne těmito psacími potřebami krátké pojednání a okopírujete ho pro své

spolužáky. Kopírku najdete v tiskařském centru v přízemí, vedle knihovny." Nakreslil na tabuli pro jistotu půdorys zámku a chvíli jim vysvětloval, kde najdou kterou důležitou místnost. „Za dvě hodiny se tady sejdem a každý nám přednesete něco o dané osobnosti a rozdáte spolužákům své poznámky. Ve skladišti kostýmů se samozřejmě řádně obléknete," řekl studentům, kteří byli ještě stále v džínách a běžném oblečení, na rozdíl od profesora v krátkých kalhotách, punčochách, střevících a zdobné vestě. „Ve čtvrtek ráno si to zopakujeme s osobnostmi světového významu, ale pojednání bude vytištěné na dobovém tiskařském lisu, který najdete také v tiskařském centru. Ještě dnes si dojednejte termín s panem Gutenbergem, jelikož sazba se provádí ručně a zabere vám nejvíce času z celého úkolu. Otázky?"

Vilém Hynek se přihlásil a učitel na něho kývl. „Na kdy si můžeme ten tisk domluvit, aby se nám nekřížil s další výukou?"

„Pravda," přitakal učitel. „Po čtvrté hodině odpoledne již nebude probíhat, tedy alespoň tento týden, žádná organizovaná činnost."

Pan Tábořský třídu obešel a Jáchym pohlédl na svůj papírek a zjistil, že na něho připadl král Ludvík Jagellonský a Michelangelo.

„Jak jste na tom vy?" vyptával se Artura s Filipem cestou do knihovny.

Artur si vylosoval Ludvíkova nástupce Ferdinanda I. Habsburského a Ulrycha Zwingliho, zatímco Filip si měl poradit s Tychem de Brahe a Jiřím Melantrichem. Na jeho úkolu ho pobavilo to, že se Melantrich původně jmenoval Černovlásek Rožďalovský. Nejhorší ze všeho bylo psaní brkem. Artur si to chytře nejprve vyzkoušel do bloku, takže jeho list neměl tolik kaněk jako listy zbývající. Když pak Jáchym v kostyměrně viděl, jak se představitelé panovníků navlékají do královských hávů, rozhodl se pro brnění - Ludvík Jagellonský se koneckonců utopil na útěku z bitvy u Moháče. Nebylo to zrovna šťastné rozhodnutí, jelikož pak po celou dobu, co referáty probíhaly, musel v nepohodlném vybavení postávat v místnosti a spíše než o tom, co slyší, přemýšlel, kdy už výuka skončí a on se bude moci převléknout.

Po obědě je další učitel odvedl do místnosti, kde uprostřed stála jakási plastická mapa Prahy, všude na policích okolo byly modely historických domečků a knihy o architektuře a oni měli za úkol uvést centrum Prahy do takového stavu, v jakém byla v šestnáctém století a k tomu dostali radu, zapisovat si poznámky o budovách z pozdější doby, na které narazí, protože časem budou muset město „dostavět." Málem se jim podařilo zapomenout, že jsou ve škole a že tohle je vyučování a odpoledne si opravdu užili.

Dopoledne dalšího dne strávili se Shakespearem a jednalo se o jakousi směsici literatury a angličtiny, ostatně byli informováni o tom, že např. Shakespeare je bude hodnotit za angličtinu a společně s Tobiášem Tábořským se rozhodnou o hodnocení za literaturu. Předměty byly opravdu promíchané a spojené a byly tu i činnosti, které, jak se zdálo, neměly moc společného s žádným z nich, ale ve všem byla nějak přimíchána historie, ať došli krávu, zkoušeli si zorat kus pole či stříleli z luku a z historických zbraní.

Ve čtvrtek se studenti mohli pochlubit svými tištěnými pracemi a opět v dobovém oblečení všeho druhu představit svým spolužákům některé významné zahraniční historické osobnosti. Navíc málem zůstali o hladu, protože si měli ulovit oběd, ale nakonec dostali již zabité zvíře a měli si s ním nějak

poradit. Ti, kteří museli škubat kachnu, záviděli těm, kteří dostali králíka, a pak když všichni společně obědvali u ohniště, záviděli těm, kterým oběd připravovali kuchaři. Odpoledne si pak vysvětlovali zacházení se sextantem, kvadrantem a astrolábem.

Sem tam bylo vyučování zpestřeno neplánovanými příhodami. Třeba když Tobiáš Tábořský přistihl Huberta Vlka, jak v jedné větě stihl někomu dvakrát říct „ty vole“, poslal ho do knihovny, aby si zjistil nějaké přijatelnější středověké nadávky.

Hubert se po chvíli vrátil a zeptal se jejich učitele: „Pokud bych někomu řekl, že je nebožátko, nebožtík, hadr nebo výr, tak je to v pořádku?“

Pan Tábořský s úsměvem přikývl a od té doby si ta část studentů, která byla zvyklá říkat si „ty vole“, začala z legrace říkat „ty výre“ nebo „ty nebožátko“.

Ve čtvrtek večer všechno zakončila noční hodina astronomie. Pátek měl být sice volný, ale když šli po nočním pozorování oblohy spát, byl už dávno další den. To vše byl ale teprve začátek a čekala je spousta dalších zajímavých činností.

„Tedy pánové, já si připadám jako na táboře,“ poznamenal Filip, když se pozdě v noci svalil do postele.

„Paráda, mně se tady líbí,“ přidal se Artur, zatímco Jáchym zalezl do postele, aniž by namáhal se svlékáním.

5. kapitola

Jáchym se ten víkend vážně těšil do školy a byl rád, když v pondělí brzy ráno usedl zase do školního autobusu. Čekala je sice latina, o které věděl, že je to těžký jazyk a na jednu stranu se na ni moc netěšil, ale zase si říkal, že by chtěl zjistit, co znamenají ony nápisy na sochách. I když si vzal na pomoc slovník a Google, pořád to nemělo hlavu a patu, a tak doufal, že se na ně zeptá učitele latiny.

Kromě toho měli mít ráno ještě alchymii, která v sobě zahrnovala něco mezi chemií a fyzikou a historií náboženství.

„Takže kluci, já vás budu mít na historii náboženství a na latinu,“ oslovil je mladý učitel, kterého zatím ještě na nic neměli. „Doufám, že vám nemusím vykat, nějak mi to nejde přes pusu. Jsem jen o pár let starší než vy a víte, že v téhle škole se na nějaké formality nedá. Můžete mě klidně oslovovat jménem a můžete mi klidně taky tykat, ale za jedné podmínky. Že budete sekat latinu,“ zažertoval.

Kluci se zasmáli.

Mladý muž se pousmál a přelétl je pohledem.

„Jmenuji se Richard Police,“ řekl po malé odmlce.

Zatímco se pár kluků uchechtlo nad tím jménem, Jáchym pootevřel pusku údivem a zaraženě se na něho podíval. Věděl totiž, že má nevlastního bratra, kterého nikdy neviděl. A ten se jmenoval Richard

Police a mělo mu být asi čtyřicet. Přece nemůže být svět tak malý, aby ho učil jeho vlastní nevlastní bratr?

Jáchym se tak trochu sesunul v křesle, ve kterém seděl a horečně uvažoval. Nejraději by tam v tu chvíli nebyl. Kdo mohl tohle tušit? Nechat se učit od nevlastního bráchy je přece tak divné. Jenže ta škola byla tak zábavná a jiná! Co s tím? Samozřejmě to pro něho byl na jednu stranu cizí člověk, nikdy ho neviděl, ale něco mu na tom hrozně vadilo, neuměl ani říct, co. Na základce měli ve třídě holku, jejíž máma je měla na angličtinu a jemu to přišlo strašné. To jako přišly domů, a tam se pak bavily o tom, proč si ve třídě povídala nebo proč dostala trojku z písemky? Cítil se tak podivně ohrožený, jako by stál nahý před svým nepřítelem a ten si ho prohlížel. A bylo jedno, že Richard bude zkoumat jen to, co má v hlavě.

Jáchym úplně přestal vnímat okolí a Filip do něj musel šťouchnout.

„Jsi na řadě, máš se představit.“

Jáchym se vzdorně podíval na svého bratra a řekl: „On ví, kdo jsem.“

Richard to přešel a pokynul Arturovi: „Tak další.“

Kluci se postupně představili a Richard se opět ujal slova: „Dneska si řekneme něco k Lutherovým devadesáti pěti tezím, které údajně vyvěsil 31.10.1517 na chrám ve Wittenbergu. Někteří lidé popírají, že to opravdu fyzicky udělal, ale o to nejde, jde jen o ty myšlenky. Je to úvod k reformaci, kterou se budeme pár týdnů zabývat. Na každého z vás vyjdou zhruba čtyři teze, přečtete si je, a pak o nich něco řeknete ostatním. Já vám budu samozřejmě k dispozici, pokud budete chtít s něčím poradit," oznámil jim a dodal, „a pro Jáchyma mám speciální úkol, aby nás seznámil s Lutherovým slovníkem. Třeba přitom přijdeš na jiné myšlenky. Pro dnešek máš dovoleno mluvit ve třídě sprostě.“

Zatímco se tedy ostatní zabývali Lutherovými teologickými názory, začel se Jáchym do papírů, které mu Richard dal. Za normálních okolností by se asi zasmál, ale dnešní den mu do smíchu nebylo.

„Vybral jsem vám několik následujících výrazů," odkašlal si, když na něj přišla řada. „Luther například říkal, že papež je čert z pekelných hlubin a velice negativně se vyjadřoval o způsobu svěcení kněží. Měl za to, že něco takového nelze nadřazovat nad křest, že smrdutým, žluklým olejem a maštěním nelze nadělat svaté a že význam kněžského pomazání oproti významu křtu je asi jako rozdíl mezi slunečním světlem a hovnem, které v lucerně svítí.“

Jáchymův příspěvek byl ovšem jediným zpestřením, to dopoledne je čekala úmorná práce a nebyl sám, kdo byl ze všech těch témat jako kněžství, odpustky, očištění nebo přijímání dost zmatený.

A latina byla snad ještě horší. Už když jim Richard vysvětlil, jak je to složitý jazyk a jaké tam je skloňování a časování, byli z toho otráveni. Jeho bratr je měl evidentně učit ty dva nejnudnější a nejzbytečnější předměty. Co je to za podivína, že ho něco takového vůbec zajímá? Aby to nebylo málo, dal jim úkol, který mu měli předat osobně, a to v čase, který jim každému napsal na papír, aby jim ho mohl zkontrolovat a prohodit s nimi pár slov. Jáchym viděl, že na svém archu papíru má napsáno: středa 16:50.

Nejotravnější na tom všem bylo, že zrovna s latinou by opravdu od někoho poradit potřeboval, ale vůbec nevěděl, jak by se měl s Richardem o tom bavit. Odpoledne mírně poprchávalo a on se usadil k notebooku, otevřel si Google a vzal si k ruce ještě latinský slovník a znovu zkoumal nápisy, které si opsal ze soch.

„Co to bylo s tím učitelem Richardem?“ chtěl vědět Filip. „Tvářil ses, jako by ti ulítly včely.“

Jáchym si otráveně povzdychl. „Je to můj nevlastní brácha. Vždycky jsem si ho přál poznat, ale takhle jsem si to fakt nepředstavoval. Ale nikomu to neříkejte, jo?“ obrátil se i na Artura.

„To aby ses tedy pořádně drtil,“ zasmál se Artur. „To by bylo blbý, kdyby ti řekl: Tak bráško tady máš ode mě jednu parádní kouli.“

„Mně to moc k smíchu nepřipadá,“ zamračil se Jáchym.

„No, jo, to chápu, nemyslel jsem to tak. A co to vlastně děláš?“ vyzvídal Artur.

„Zajímají mě ty latinské nápisy na těch sochách, které jsme si prohlíželi při přijímačkách, víš? Jsou to ale nějaké nesmysly. V té aleji je pět soch a zbytky dvou podstavců a mám z toho sedm dost divných vět:

Meč, vržený přesně o poledni.

Kopí, jež míří na počátek.

Stín důležitého kamene.

Místo tvé kroky povede

Klíč ukrytý ukáže.

K poznání mráz tě dovede.

Důvtip tě povede do náruče smrti.

„To je vážně divný,“ přikývl Artur. „Mnohem logičtější než meč o poledni by byl stín o poledni.“

„A důvtip, že by vedl ke smrti?“ přidal se Filip.

„Mě by spíš zajímalo,“ zažertoval Artur, „jaké poznání ti přinese mráz. Že když ti začne mrznout mozek, víc toho vykoumáš? Tak to bylo aspoň v jedné knížce od Pratchetta. Čím větší byla zima, tím chytřejší byli trolové. A za normální teploty to byli hlupáci. Aby jim to líp myslelo, začali pak nosit na hlavě větrák.“

„Tak se zeptej svého drahého brášky,“ navrhl Filip.

„A nechcete se ho na to zeptat raději vy?“ nadhodil Jáchym.

„Já mu mám odevzdat úkol zítra, tak se obětuju,“ řekl Artur.

Mladý učitel přírodních věd je očekával v úterý hned po snídani. „Dneska se rozdělíte na dvě skupiny," oznámil jim. „Uděláme to jednoduše - první skupina pokoje jedna až čtyři, druhá skupina pokoje pět až sedm. Myslím, že dnešní program vás bude poměrně bavit. Vyzkoušíte si jízdu na koni, nejprve normálně a potom ve zbroji. Nebudeme po vás vyžadovat žádné husarské kousky, jen to, abyste se vžili do toho, jaké to asi bylo sednout si v brnění na koně. Do desíti hodin byste to měli zvládnout. Tady je pak jedna z prvních tištěných kuchařských knih ze šestnáctého století. Kuchařka vás očekává a já s druhou skupinou se budeme těšit na to, co nám připravíte. Druhá skupina bude mít zoologii, budeme pitvat ryby. Odpoledne bude exkurze do starých dolů, příští týden ráno se skupiny vymění. Pokud nejsou žádné dotazy, školník vás očekává ve stájích."

Jakmile si chlapci navlékli brnění, pochopili, proč takovouto činnost trénují na poli, kde byly hromady sena. Jáchym se sice udržel v sedle, ale byli i tací, kteří to nezvládli a trefit se dřevcem do cíle - jakéhosi slaměného panáka se mu povedlo až na podruhé. Přesto ale nevyměnil roli rytíře za roli kuchařky rád, navzdory tomu, že vařit podle knihy byla práce pro detektiva, protože nejprve museli rozluštit ozdobné staré písmo.

Odpoledne přišel Artur z konzultace u Richarda celý otrávený.

„O těch sochách se se mnou bavit nechtěl. Prý si to někdy cvičně přeložíme koncem roku, až toho budeme umět víc," informoval Jáchyma, „a pro tvou informaci je to nějaký náboženský cvok. Půlku času se se mnou chtěl bavit o Ježíši. Prý brzy přijde a bude vytržení. Církev s ním poletí do oblak, na zem vtrhne Antikrist a na zemi vypukne peklo. Měl bych raději rychle uvěřit v Ježíše, aby mě pak samou láskou nemučil v plamenech pekelných na věky věků. Šílený."

„Chudáku," podíval se Filip soucitně na Jáchyma. „Jeden brácha, ještě nevlastní, ještě učitel těch nejotravnějších předmětů a ještě k tomu blázen. Přijmi mou upřímnou soustrast."

Druhý den měl Jáchym plnou hlavu toho, že se bude muset setkat s Richardem. Bloumal po louce s atlasem rostlin v ruce a hledal bylinky na hodinu alchymie. Odpoledne byla matematika, a když tak seděl nad rovnicemi, už se mu nezdálo, že je většina věcí ve škole zábavná. Stejně měl ale obavy, že to nejhorší ho ten den teprve čeká.

Zkontroloval si úkol z latiny aspoň dvacetkrát, ale stejně byl nervózní, když si sedal z druhé strany ke stolu, naproti Richardovi.

Ten jeho úkol jen rychle prolétl, opravil tam jedno slovo a vrátil mu ho bez nějakého vysvětlování zpátky.

„Musí to být pro tebe asi těžké, vid'?" podíval se na něho pátravě.

Jáchym jen pokrčil rameny.

„Vypadal jsi trochu překvapeně, že mě vidíš," pokračoval Richard. „Myslel jsem, že ti tvůj děda řekl, že tu budu."

„A odkud by to měl vědět?“ podíval se Jáchym nechápavě na svého bratra.

„Říkal jsem mu, že tady budu učit,“ odpověděl Richard, „Bavil se se mnou o tom, jak se sem dá dostat.“

„Chceš říct, že to, že jsem tady, je nějaká protekce, že za to vděčím tobě?“ vytřeštil na něho Jáchym oči.

„Za to, že jsi tady, vděčíš tomu, že je tvůj dědeček známý spisovatel,“ odpověděl Richard. „Ale protekce bych tomu neříkal. Nemusíš si s tím lámat hlavu. Jen výjimečně se sem někdo dostane proto, že je na něm už v patnácti vidět, že z něj bude nějaký génius, jako třeba fyzik Šimon Holý. Ředitel je trochu podivín a vybírá si sem studenty víceméně jen podle toho, jak slavné, úspěšné nebo bohaté mají rodiče. Přijímačky jsou jenom takové divadlo, aby okoukli ty, o kterých se už stejně předem rozhodli, že je vezmou, při těch už se toho moc nezmění. Jen jsem tvému dědovi trochu vysvětlil, jak to tady chodí.“

„Odkud ho znáš?“ chtěl vědět Jáchym.

„Ze školy, samozřejmě. Tím myslím z univerzity. Byl můj oponent,“ vysvětloval Richard. „A pak mi po státnicích řekl, kdo vlastně je. Musím říct, že si umím představit, jak se cítíš. Byl jsem rád, když jsem odtamtud tehdy odešel. Přišlo mi to takové divné.“

Jáchym se na Richarda úkosem podíval, ten se na chvíli zamyslel, a pak pokračoval. „Asi víš, že moje maminka se s tvým tátou rozešla, když jsem byl úplně malý a nechtěla, aby mi zasahoval do života, ale stejně jsem byl na tebe vždycky trochu zvědavý, tím spíš, že mám jen dvě sestry.“

„Taky mám mladší ségru,“ přitakal Jáchym.

„Víš, jsem domluvený s ředitelem, že až příští rok otevrou tu druhou pobočku, budu učit tam,“ informoval ho Richard. „Tak to zkus ten rok nějak vydržet. Dokud tě učím, tak se k tobě budu chovat jako k ostatním, ale až tenhle školní rok skončí, tak bychom si mohli spolu třeba vyrazit na nějaký výlet, kdybys chtěl.“

Jáchym se během toho rozhovoru trochu uvolnil a přikývl.

„Můžu se zeptat na něco, co se týká latiny?“ změnil téma.

Richard se pousmál.

„Zajímalo by mě, jestli jsem přeložil dobře tyhle věty?“ podstrčil mu list papíru, na kterém byly věty z podstavců soch, včetně překladu.

Richard potřásl hlavou. „Co vás na těch sochách tak zajímá? Říkal jsem tvému kamarádovi, že se k tomu časem dostaneme. Máš tam pár chyb,“ řekl, když přelétl očima papír.

„A řekneš mi, jak to je?“

„Nech to na jindy, Jáchyme, ano?“ navrhl mu Richard.

„To tě tak otravuje pomoci mi s takovou drobností?“ zeptal se Jáchym dotčeně a zvedl se k odchodu. Byl rád, že už nemusí do pondělí Richarda vidět.

Ale stejně o těch sochách dál uvažoval.

6. kapitola

„Kašli na Richarda,“ řekl mu Artur, když se mu svěřil s tím, jak dopadl. „Mám tady ve škole bratrance, je teď ve třetíku. Možná by ti s tím mohl pomoci, latinu má v malíčku.“

Dohodli se, že se spolu o víkendu podívají trochu po okolí. Jáchym, na rozdíl od Filipa, necítil potřebu jezdit pokaždé domů. Byl to jeho první víkend ve škole a Artur tam také zůstal, psal si v knihovně nějaké úkoly, a když skončil, snažil se Jáchyma vytáhnout ven.

„Víš, našel jsem tu jednu knížku,“ ukazoval Jáchym svému spolužákovi staré fotografie. „Těch soch bylo původně deset a mám teď komplet všechny nápisy, ale smysl to nedává.“

Artur místo odpovědi vytáhl z kapsy telefon a za pár minut se v knihovně objevil jeho bratranec Štěpán.

„Myslíš, že bys nám mohl na chvíli půjčit svoji chytrou hlavu?“ zeptal se ho Artur.

„Může to být i s tělem?“ zeptal se Štěpán.

„Budeme radši,“ zazubil se Artur, „jinak by to nadělalo dost nepořádku.“

S Štěpánem už šly překlady raz dva. Ale výsledek byl dost podobný textu, který přeložil Jáchym.

„To je divný, že jo?“ podíval se Štěpán na oba chlapce.

„Říkali jsme si, že to moc logiky nemá,“ souhlasil Jáchym, „ale to je i hlavní důvod, proč mě to zajímá.“

Chlapci se chvíli skláněli nad nápisy a Artur zkoumal, jestli spolu třeba nějak nesouvisí nápisy soch naproti sobě nebo ty vedle sebe.

„Co když je to složitější?“ napadlo Jáchyma. „Podívejte - mnich, tedy stín, se dívá na muže s mečem, u kterého je napsáno vržený přesně o poledni. Ten se dívá na dívku, pod níž je napsáno: který míří na počátek. A dívka se dívá na sochu, kde stojí - tvé kroky povede. Co když se každý dívá na text, který k němu patří?“

„Zajímavý,“ vyhrkl Artur. „Každá socha se opravdu dívá na nějakou jinou. Nikdy se dvě nedívají na tu samou.“

„Tohle už má o něco větší logiku,“ prohlásil Štěpán, když zkusili prohodit nápisy podle Jáchymova návodu. Neustále si přitom prohlíželi staré fotky, ale jelikož v knize byla i jedna velká celková fotka toho, jak alej vypadala na konci 19. století, dali to nakonec dohromady.

Štěpán spokojeně přečetl výsledný text:

Poklad ukrytý ukáže

Poselství hlavního kamene

Meč, který míří na počátek

Kopí tvé kroky povede

Stín, vržený přesně o poledni
Místo na vrchu nejvyšším
Klíč otevře ti bránu smrti
K podzemí kámen otevře se
K poznání, kterému se brání
Důvtip a mráz tě dovede

„Mně se tam pořád nelíbí ten mráz," zamračil se Artur.

„Brzy bude poledne," poznamenal Jáchym. „Jestli tam něco hází stín ve dvanáct..."

„Tak to abychom sebou hodili," doplnil ho Štěpán.

Všichni tři se vydali do aleje a dorazili tam pár minut před dvanáctou. Štěpán se začal rychle rozhlížet. „Meč míří na tu dívku. Kopí povede kroky, a to míří na toho mnicha. Takže nás vede k němu? Jde o jeho stín?"

„Ten ale míří na trávu," namítl Jáchym.

„A pokud bychom šli dál v jeho směru?" zeptal se Artur a stoupl si do hlavy stínu.

„Dojdeme k fontáně s andělem, kterou udělal stejný sochař," vyhrkl nadšeně Štěpán. „A vrch nejvyšší možná nebude vrch kopce, ale vršek té fontány."

„Nejvyšším místem je prázdná ruka toho anděla," konstatoval Jáchym.

„V té knížce o historii tohoto zámku byla i fotka téhle fontány," nadhodil Artur.

Všichni tři se vrátili do knihovny a znovu se sklonili nad starými fotografiemi.

„Má v ruce klíč," okomentoval Jáchym fotku.

Všichni tři se na sebe mlčky podívali.

„Zatím to dává smysl," zašeptal Artur a ostražitě se rozhlédl kolem. V knihovně bylo ještě pár dalších studentů a oni nechtěli ani rušit, ani být rušeni, a jelikož trochu mrholilo, vydali se do skleníku, ve kterém si našli prázdnou lavičku.

Štěpán se znovu podíval na říkačku. „Hlavní kámen, ale kde?"

„Nebude to základní kámen hradu?" nadhodil Jáchym.

Štěpán zavrtěl hlavou. „Co já vím, tak pokládání základního kamene je spíš rituální záležitost, která nemá se stavebnictvím moc společného a dělá se to jenom občas. Na stavbách jsou i mnohem důležitější kameny, třeba úhelový kámen nebo klenák. Jeden je v rohu stavby a druhý drží klenbu," vysvětloval, „takže je otázkou, jestli pod nimi může něco zajímavého být."

„A má slovo hlavní v latině kromě významu důležitý taky nějakou spojitost s hlavou?“ zeptal se Jáchym. „Nemohl by ten hlavní kámen být třeba kámen v hlavě nějakého hrobu?“

Štěpán pokrčil rameny. „Nejsem zas takový odborník na latinu, neříkám, že je to přeložené úplně dobře.“

Spíš protože je nenapadlo nic lepšího, vydali se po obědě do kostela ve vsi. K ničemu to ale nevedlo, a tak nakonec skončili v cukrárně.

„Bylo to zatím až moc lehké," usoudil Jáchym, když se skláněli nad zmrzlinovými poháry.

„Ukaž mi ještě jednou tu říkanku," navrhl Artur Štěpánovi a pak zavrtěl hlavou. „Jedno to ukazuje na druhé, ale ten kámen je jakoby vytržený z kontextu. Není tam vůbec žádná nápověda, kde má ten kámen být.“

„Jen mě tak napadá," podíval se Jáchym znovu na text, „kde to má vlastně začátek. Když už je tam něco o počátku, neměli bychom dát ty úvodní dva řádky spíš na konec?“

„Ta socha s mečem je dokonce první," upozornil je Artur a zkusil celou říkanku přechíst se změnou, kterou Jáchym navrhl.

Meč, který míří na počátek

Kopí tvé kroky povede

Stín, vržený přesně o poledni

Místo na vrchu nejvyšším

Klíč otevře ti bránu smrti

K podzemí kámen otevře se

K poznání, kterému se brání

Důvtip a mráz tě dovede

Poklad ukrytý ukáže

Poselství hlavního kamene

Štěpán vzal s sebou malý latinský slovník a teď v něm začal zuřivě listovat.

„Spletli jsme si dvě slova," informoval je po chvíli. „Mors je latinsky smrt, ale morsus je uštknutí. Možná by to měla být spíš hadí brána, než brána smrti.“

„Neříká se náhodou té skále kus od školy Hadí skála?“ zeptal se Jáchym.

„Nejenže říká," vyskočil Štěpán ze židle, „ale na té kapli, která tam stojí, je i mříž s vykováním hadem.“

„Je otevřená?" zeptal se Artur.

„V to doufám,“ odpověděl Štěpán.

Cestou do školy se ale rozpršelo natolik, že chlapci od svého úmyslu nakonec upustili. Byli už dost utahaní z toho celodenního pobíhání a nechtělo se jim vláčet se v mokrém oblečení ještě do kaple a zpátky.

A na zbytek víkendu měl Štěpán úplně jiný program a Jáchymovi s Arturem nepřípadalo férové, aby šli do kaple bez něho, když jen díky němu rozluštili všechny ty nápisy. Nemluvě o tom, že počasí bylo snad ještě mizernější než předchozího dne. Nakonec se dohodli, že se do kaple vydají někdy v týdnu.

7. kapitola

V pondělí měli mít zase Richarda a ten jim navrhl, že by si mohli dějiny náboženství a latinu přehodit. Chtěl jim totiž pustit film o Martinu Lutherovi a říkal si, že po obědě je lepší dívat se na film než přemýšlet.

Kluci souhlasili, jenže netušili, že jim vzápětí rozdá papíry s tím, že si napíší krátký test. Jáchym seděl s hlavou v dlaních nad prázdným papírem a zjistil, že zná asi polovinu slovíček. Byla to první písemka a byl dost naštvaný, že jeho první špatná známka v téhle škole bude zrovna od Richarda.

„Na slovíčko, Jáchyme,“ podíval se na něho Richard, když chtěl po hodině odejít.

„Co je?“ odpověděl Jáchym trochu nevrle. „Tohle je docela podraz, nezdá se ti?“ ukázal směrem ke štosu písemek, které měl Richard v ruce. „Nemůžeš nám přece prohodit hodiny a dát nám písemku. Každý normální člověk si opakuje slovíčka těsně před hodinou, jenže to by musel vědět, že ji má.“

Richard se podíval na poloprázdné testy ve své ruce. „Nějak jsem si to neuvědomil,“ přiznal. „Mám za sebou pár náročných dní a moc jsem se na dnešek nevyspal.“

Pak celý ten štos papírů roztrhl a hodil ho do koše.

Jáchymovi se trochu ulevilo.

„Vlastně jsem se ti chtěl omluvit,“ řekl Richard. „Nechtěl jsem být neochotný. Jen jsem měl na věty z těch soch vymyšlenou takovou hezkou hru a nechtěl jsem si to tím kazit. Ale viděl jsem na tobě, že se tě to fakt dotklo, tak ti to příště přinesu. Mám to doma ve starém počítači. O víkendu umřel jeden starý pán, pro kterého jsem dřív pracoval, tak jsem na to teď neměl myšlenky, ale zkusím si na to vzpomenout.“

„Už jsme si s tím poradili s kluky sami, tak už se asi nemusíš namáhat,“ odpověděl Jáchym, „ale díky.“

Kaple byla od školy ještě kus cesty, museli jít podél lesa po hřebeni kopce, na kterém stál zámek, k místu, kde terén prudce stoupal a přecházel v Hadí skálu. Podél úzké stezky navíc stálo několik cedulí s informacemi o zvířatech, která na místě žijí. Patřily mezi ně i zmije, což chlapce moc nepotěšilo, ale dalo se očekávat, že Hadí skála nemá své jméno jen podle toho železného hada na mříži.

Jáchym na chvíli zatajil dech, když Štěpán kapli otevíral. K jejich radosti uvnitř nikdo nebyl, a tak vklouzli spokojeně dovnitř a dveře za sebou zavřeli. Na první pohled uviděli kámen, vsazený v podlaze, na kterém stálo, že kapli nechal roku 1658 postavit jistý Petr Mrázek. Nemohlo to být jednodušší a Artur se divil, když zjistil, že mráz může mít přece jen něco společného s poznáním.

Štěpán vytáhl z bundy velký zavírací nůž a zkusil zajet čepelí do spáry. „Jde to dobře," konstatoval.

„Super," sykl Artur potichu.

„Ne, to není super," odporoval Štěpán. „To znamená, že tu někdo nedávno byl."

Rozhodli se, že zkusí kámen z podlahy vyndat a Štěpán pro jistotu navrhl, aby šel Artur ven hlídat. S Jáchymem se pak pustili do práce. Když byl kámen po dvaceti minutách snažení konečně venku, byli oba pořádně zpocení. Pod nimi byla černá díra, do které Štěpán posvítíl baterkou, ale moc toho neviděli.

„Já tam skočím, není to víc než dva metry," navrhl Jáchym.

Štěpánovi se ten nápad moc nezamlouval a chvíli se spolu dohadovali.

„Jsem nejmenší a nejlehčí," přesvědčil ho nakonec Jáchym. „Aspoň mě pak snadno vytáhnete. A vůbec, co myslíš, že tam bude? Sežere mě tam drak nebo mě zmlátí nějaká oživlá mrtvola?"

Štěpán si povzdychl, zavolal dovnitř Artura a oba chytili Jáchyma za ruce, pomohli mu dovnitř, a když byl dole, podali mu baterku. Jáchym si posvítíl na nevelkou místnost, zvolna se otáčel dokolečka s kuželem světla v ruce a pak udělal s leknutím „Hmm“.

„Co je, co se děje?“ vykřikl Artur.

„Nic, omlouvám se,“ zavolal zespodu Jáchym. „Je tady taková ošklivá socha kostlivce, docela jsem se jí lekl. A je tu taky nějaký kamenný sarkofág.“

„Je něco napsáno na té rakvi?“ vyzvídal Artur.

„Je tu obrázek,“ volal nahoru Jáchym. „Chlápík s knihou a s přesýpacími hodinami. A je tu něco napsáno latinsky.“

„Jdu za tebou,“ křikl Štěpán. „Podívám se na to.“

„Je to zvláštní,“ uvítal Jáchym Štěpána v podzemí. „Myslel jsem, že tady bude pohřbený ten Mrázek, když nechal postavit tu kapli, ale podle toho nápisu je tady nějaký bratr Temporis S. Calvus.“

„Bratr Temporis, jo?“ podíval se na něho Štěpán a posvítíl si na sarkofág mobilem. „Fratr je sice bratr, je vidět, že už jsi z té latiny něco pochytil, ale Fratrum temporis znamená Bratrstvo času. Nevím sice, co je Calvus, ale myslím, že se mrkneme dovnitř,“ ukázal Štěpán na sarkofág.

„Jako do rakve?“ zatvářil se znechuceně Jáchym. Štěpán přikývl a pohnul sám trochu víkem.

„Nemyslím si totiž, že by to byla rakev,“ řekl Štěpán. Jáchymovi nezbývalo, než mu pomoci. Uvnitř opravdu nebyl žádný kostlivec, ale schodiště.

„A co znamenají ta ostatní slova, tady ta špeluňka a to slovo latebras?“ vyptával se Jáchym na zbytek nápisu.

„Špeluňka, jo?“ zasmál se Štěpán. „Spelunca je jeskyně a předpokládám, že něco ukrývá.“

„Někdo sem jde,“ křikl v tu chvíli Artur.

„Mohl bys nás tu zavřít? Dát ten kámen na místo?“ navrhl Štěpán. „Dokážeš s ním sám pohnout?“

„Děláš si legraci?“ vyštěkl Artur.

„Nedělám,“ řekl Štěpán vážně. „Je tady schodiště, doufám, že se odtud dostaneme jinudy, a pokud ne, tak počkáme, až ten člověk odejde, a pak vylezeme.“

„Chci jít s vámi,“ dožadoval se Artur.

„Někdo musí vědět, kde jsme, kdyby se nám něco stalo,“ namítl Jáchym.

„Artur znovu zkontroloval okolí. Postava, která se k nim blížila, byla teď asi tři sta metrů od kaple. Byla to jakási starší žena. Artur se neochotně opřel nohama o kámen a dostrkal ho na místo. Kámen zapadl tam, kam patřil, zezdola se ozval zvuk víka, rachotícího o kamennou podlahu sklepení a jen co se Artur zvedl z podlahy, vešla do kaple starší paní. Artur ji zdvořile pozdravil a spěšně vyšel ven. Dole mezitím utichly opatrné kroky.

„Je to tu ve výborném stavu,“ konstatoval Jáchym spokojeně, když s Štěpánem začali sestupovat po úzkém schodišti.

„Ale strop nemá zrovna ideální výšku,“ postěžoval si Štěpán, který byl o dost vyšší než Jáchym, když se uhodil do hlavy.

„Je to vysekané ve skále, nemělo by to být nebezpečné,“ dodával si Jáchym odvalu a následoval Štěpána do tmavé jámy. Schody ale po chvíli skončily a před nimi se do dáli táhla jakási úzká chodba.

„Jestli se nepletu, vede to směrem ke škole,“ poznamenal Štěpán.

„Mohli bychom se dostat do toho sklepení, které je normálně zamčené,“ zajásal Jáchym.

Chodba ale nevedla do zámku. Za ohybem končila a přecházela ve velký uzavřený prostor. Byli v jeskyni, a ta byla úplně prázdná.

Absolvovali znovu tu samou cestu, pak museli vyndat zase obtížně kámen a vylézt z kaple ven. Vraceli se do školy se smíšenými pocity.

„Koukám se na toho Petra Mrázka,“ díval se Jáchym do mobilu. „Vyráběl a prodával zbraně v době třicetileté války, byl dost bohatý a koupil si tohle panství. Jeho předchozí majitel byl nějaký chlapík, který odešel roku 1632 do exilu poté, co mu jediný syn někam utekl kvůli své víře.“

Artur se také podíval na internet a zavrtěl hlavou. „Tohle je praštěné. Našel jsem nějaké uhozené stránky o cestování časem. Podle nich mělo existovat v minulosti opravdu jisté Bratrstvo času, ke kterému tenhle Petr Mrázek patřil. Další z jeho členů byl alchymista Štěpán Holátko, který sloužil u dvora Rudolfa II. a poslední byl, a teď se podrž, Richard Police z Českého Dubu.“

Jáchym se rozesmál. „Tak proto je Richard Police takový mimoň, kdoví kde se tu vzal.“

„Podstatně zajímavější je to, že Štěpán Holátko se řekne latinsky Stephanus Calvus,“ nadhodil Štěpán.

Jáchym zavrtěl hlavou. „Co má tohle znamenat?“

„Aby to ještě nebyl nějaký náš příbuzný,“ zažertoval Artur.

„Proč?“ zeptal se Jáchym nechápavě.

„Asi jsem se ti nepředstavil příjmením,“ vysvětloval Štěpán. „Mé celé jméno je Štěpán Holý.“

„Holý?“ zamračil se Jáchym zamyšleně, „To mi něco říká.“

„No, jo,“ přiznal Štěpán trochu neochotně. „Můj nejstarší brácha je ten fyzik, který dostal Nobelovu cenu za výpočet, jak vyrušit gravitaci.“

„Štěpán má čtyři starší bráchy,“ dodal Artur, „takže u nás v rodině bylo vždycky veselo.“

„Ty jsi z pěti dětí?“ podivil se Jáchym.

„Ze šesti,“ odpověděl Štěpán. „Byl jsem poslední pokus mých rodičů o holčičku, a pak už ji raději adoptovali.“

8. kapitola

Jáchym váhal, jestli se má na Richarda obrátit, zajímalo ho, jestli třeba nemá nějakého jmenovce, jakéhosi vzdáleného předka, který by mohl mít něco společného s těmi muži ze 17. století. Richard ho ale kupodivu vyhledal druhý den sám. Ten den se místo oběda grilovalo na hlavním nádvoří a Richard k němu přišel a podal mu složený papír.

„Tady máš nějaké materiály k těm sochám, když tě to tak zajímalo. Říkal jsi, že už jste si s tím nějak poradili, ale třeba se ti to bude hodit pro kontrolu.“

Jáchym si povzdychl. „Viš, co by mě zajímalo?“ podíval se na Richarda. „Co mají společného Police s Mrázkem a se Štěpánem Holátkem?“

„Nevím, co je tohle za divnou otázku,“ odpověděl Richard zamyšleně, „ale jsi už druhý, kdo mi ji během pár dní položil. A ten první byl zástupce ředitele. Mohl bys se mnou jít na chvíli ke mně do kabinetu?“

Jáchym si papír strčil do váčku na opasku, protože neměl kapsy. Byl zrovna navlečený do kostýmu ze 17. století, protože měl dopoledne referát o Rudolfovi II. Podívá se na to později. Pak sebral ze stolu dvě knížky z knihovny a vydal se za Richardem.

Ředitel Závíš Bezkočka viděl ty dva, jak spolu mluví a zvědavě je pozoroval. Vyndal z kapsy obálku s penězi a klíč od trezoru a podal to Jámišovi.

„Mohl bys to, prosím tě, schovat do trezoru?“ požádal ho. „Zapomněl jsem, že musím na nějakou schůzku do Prahy a nechce se mi to nosit s sebou.“

Jámiš Bezkočka přikývl a zeptal se: „Jak dlouho budeš asi pryč?“ Doufal, že to neznělo moc dychtivě.

„Asi se tam trochu zdržím,“ odpověděl ředitel, „ale do večera budu zpátky.“

S tím se zvedl, vydal se směrem k parkovišti a předstíral, že odjíždí. Zastavil ale ve vsi, a pak se vydal pěšky zpátky do školy, hluboce zamyšlený.

Ještě chvíli budu vědět, co se stane a tím mé veškeré poznání budoucnosti končí, pomyslel si. Mohl bych to změnit, ale neudělám to. Ať se věci stanou tak, jak se staly.

Jámiš pozoroval Záviše, jak odjíždí, a když měl jistotu, že je pryč, vykročil rychlým krokem k trezoru, a tam si vzal těžkou knihu, pečlivě zabalenou v nějaké látce. Vydal se s ní za Richardem.

Richard se chtěl začít Jáchyma vyptávat jako první, ale Jáchym ho předešel. „Víš něco o chlapíkovi, který se jmenoval Štěpán Holátka? Na internetu se o něm nedalo nic pořádného zjistit. Je dost divné, že má něco jako hrob v té kapli na Hadí skále, a přitom tam jsou jen schody.“

„Prosím tě, o čem to mluvíš? Jaký hrob a jaké schody? Byl bys tak laskavý a začal od začátku?“ podivil se Richard. „Každopádně ti ale můžu říct, že o něm vím snad všechno, co se dá. Psal jsem totiž o alchymistech z doby Rudolfa II. diplomku. Tenhle člověk by ale žádný hrob mít neměl. Měl totiž zmizet při nějaké plavbě v Bermudském trojúhelníku. Vůbec první historická zmínka o Bermudském trojúhelníku by měla souviset právě s Holátkem.“

V tu chvíli se ale ozvalo zaklepání na dveře. Dovnitř vklouzl tiše Jámiš Bezkočka, s velkým balíkem v ruce.

„Potřeboval bych, abys nás nechal o samotě,“ podíval se na Jáchyma.

„Já bych ho až tak rychle pryč neposílal, pane Bezkočko,“ odpověděl Richard. „Kupodivu mi před chvílí položil zajímavou otázku, dost podobnou té, jakou jste mi dal i vy. A teď bych byl rád, kdybys mi, Jáchyme, konečně řekl, proč se na takové věci vůbec ptáš.“

„Šlo jenom o ty sochy,“ odpověděl Jáchym. „Zkoušeli jsme luštit ty nápisy a podívali jsme se do té kaple, protože jsme si mysleli, že ty sochy nás vedou tam.“

„Cože?“ podíval se na něho nechápavě Richard. „Jak by vás tam mohly dovést?“

Jáchym to nechtěl detailně rozebírat, „Poskládali jsme si ty nápisy. Každopádně v té kapli, kterou nechal udělat Petr Mrázek, je sarkofág se jménem Holátka a ti dva měli být v nějakém bratrstvu času. Je to asi jenom hloupá legenda, ale máme dělat nějaký obsáhlejší referát na češtinu a mně to přišlo jako dobré téma.“

„Petr Mrázek?“ zopakoval Jámiš Bezkočka po Jáchymovi. „Jak to, že mě to nenapadlo? Vždyť vím, že mu to tady patřilo a vím o té kapli. A já si říkal, proč je tam napsané mráz! Nakonec to tady za nás snad vyřeší patnáctiletý kluk. Už jste se mi, Richarde podíval na ty věty? Náš hrubý pokus o překlad byl: na polici z českého dubu drží klíč, ruce alchymisty Štěpána Holátka, dotyk pána mrazu. Jsou tři, co mohou dveře otevřít a co se můžou dotknout nekonečnosti.“

„To první sloveso je v množném čísle,“ odpověděl Richard. „Vztahuje se to k těm třem vyjmenovaným. Nejsprávnější je podle mě: Klíč drží police z českého dubu, ruce alchymisty Štěpána Holátka, dotýká se ho pán mrazu.“

„Ta police je v tom divná ne? A proč má být zrovna z dubu?“ zeptal se Jámiš.

„Český Dub je malé město u Liberce,“ odpověděl Richard, „shodou okolností jsem tam chvíli žil.“

„A není to spíš palice než police?“ nadhodil Jáchym.

Richard se pousmál a zavrtěl hlavou.

„Já jen, že se jmenuješ Richard Police z Českého Dubu a dumáš nad tím, co to tak může být, ty dubová palice!“ řekl Jáchym drze, ale podíval se na svého bratra s proviničným úsměvem.

„To necháváte studenty, aby s vámi takhle mluvili?“ zamračil se Jámiš Bezkočka.

Richard zavrtěl hlavou. „Jáchym je můj příbuzný. Já si to s ním pak vyřídím. Jen počkej,“ pohrozil mu přátelsky, ale zároveň využil té chvíle, kdy se na něho Jáchym díval s jakousi větší otevřeností, aby prolomil ledy. Vzal ho kolem ramen a přitáhl si ho k sobě.

„Bylo to mimo jiné napsané na internetu,“ vysvětloval Jáchym. „Na nějakých uhozených stránkách o cestování časem byla vedle sebe tři jména. Petr Mrázek, Štěpán Holátko a Richard Police z Českého Dubu.“

Jámiš Bezkočka položil beze slova na stůl těžký balík, který držel doposud v ruce a začal ho vybalovat.

Vypadalo to jako velká kniha, ale bylo to celé kovové. Richard si ten předmět zvědavě prohlížel a přešel bezděčně prsty po kolečku uprostřed. A uprostřed onoho kolečka se náhle rozsvítil super moderní displej.

„Tohle je divné,“ zavrtěl hlavou Jámiš. „Vždyť to mělo být ze 17. století! Jak jste to udělal, Richarde? Vždyť já jsem se toho dotkl několikrát a nijak to nereagovalo.“

„Jenom tři muži drží klíč,“ upozornil zástupce ředitele Jáchym a napadlo ho: „Třeba to čte otisky prstů.“

Richard vzal onen předmět do ruky, ale Jáchym ho vzal za rukáv. „Prosím tě, raději to polož, kdo ví, co to je.“

„Já si to raději zase vezmu,“ sáhl Jámiš po knize.

Jenže přesně v tom okamžiku se v místnosti rozzářilo jasné světlo. V následujícím okamžiku kniha dopadla na zem a místnost byla prázdná. Všichni tři lidé z ní současně zmizeli.

A v tutéž chvíli vstoupil do místnosti Závěš Bezkočka. Navlékl si kožené rukavice a opatrně sebral onen předmět ze země.

„Jámiši, Jámiši,“ povzdychl si, „Pořád jsi chtěl vědět, kdy dojde k tomu okamžiku, že se ocitneš v minulosti a budeš žít nějaký ten pátek se sebou samým. Tak teď už to sladké tajemství znáš. Stalo se to právě dnes. Je legrační, jak ses mně snažil občas doběhnout. Já jsem přece ty. Věděl jsem přesně, co budeš dělat. To, co se mělo stát, muselo takhle proběhnout proto, že už se to vlastně stalo, chápeš?“

To všechno ale říkal Záviš Bezkočka, který nikdy neměl bratra, do prázdna svému mladšímu já, které právě před chvílí zmizelo v čase. Tam se z něj stal onen muž, který právě teď zůstal na světě opět sám.

„S kým tady mluvíte?“ ozval se náhle za jeho zády hlas jakéhosi studenta, který vešel do otevřeného kabinetu a užasle se podíval na to, co Záviš držel v ruce.

Jenže v tu chvíli kniha v Závišově ruce zhasla. Ředitel zanedával. „To jako že už to zase nebude fungovat?“ podíval se na ni zlobně.

„Předpokládám, že je v tom časový spínač,“ řekl mladík ve dveřích. „Aby to nemohl ovládat nikdo jiný než ten, kdo ten stroj času vyrobil a případně ti, kterým to dovolí.“

„Jak to můžeš vědět a co jsi vůbec zač?“ vyhrkl ředitel.

„Kdo myslíte, že asi tak jsem?“ řekl Štěpán, vzal si od vyjeveného ředitele Knihu času a přejel zamyšleně prsty po jejím displeji. A kniha času se opět rozsvítila.

„Pojď se mnou, prosím, do mé kanceláře, ano?“ navrhl mu ředitel.

Štěpán se vydal za ním a cestou si zamyšleně prohlížel přístroj, který nesl. Něco podobného si totiž začal kreslit předchozího večer na papír.

A v tu samou chvíli zastavilo na parkovišti policejní auto, ve kterém seděli tři policisté.

„Honzo, ty tu zůstaň a počkej na toho psychiatra, my dva to tu půjdeme zatím trochu omrknout,“ řekl jednomu ze svých kolegů policista Petr Mrázek.

9. kapitola

Informace, které policisté dostali, byly více než divné. Asi před půl hodinou jim zavolal nějaký starší muž, který se odmítl představit. Když na něho operátorka naléhala, aby jí řekl své jméno, odpověděl, že by mu stejně nevěřili, kdo je. Ale s velkou přesvědčivostí jim tvrdil, že ve škole se v tuto chvíli pohřešují dva studenti a jeden učitel. Musí zatknout ředitele, který má v tom jejich zmizení prsty, ale nesmí vstoupit do zámku dříve než ve 14:02. V žádném případě to nesmí být dříve a nesmí se dotknout žádného divného předmětu, obzvlášť pokud by to vypadalo jako kniha, která svítí. Znělo to všechno trochu zvláště, ale policisty docela zaujalo, že se ředitel gymnázia jmenuje Záviš Jámiš Bezkočka. Před několika měsíci byl totiž podezřelý z toho, že ukradl z muzea ve Slaném nějakou zvláštní knihu. Jenomže měl na tu dobu naprosto neprůstřelné alibi. V tu samou chvíli byl totiž v letadle, které přistávalo na pražském letišti.

Petr Mrázek mrkl na hodinky. Bylo teprve 13:55.

Oba policisté se vydali směrem k zámku a tam se zeptali nějakého studenta: „Kde bych našel pana Bezkočku?“

„Kterého Záviše nebo Jámiše?“ odpověděl onen student.

„Záviš Jámiš Bezkočka je snad jedna osoba, ne?“ podíval se na něho Mrázek nechápavě.

Student zavrtěl hlavou. „Pan Závíš je tady ředitel a Jámiš je jeho zástupce, jsou to dvojčata.“

„To přece není možné,“ podíval se na něho Mrázek nechápavě, „ve všech registrech máme jen jednoho člověka, který se jmenuje Závíš Jámiš Bezkočka a nemá žádné další sourozence. Ukážete nám, kde má kancelář?“

Petrovi Mrázkovi bylo v tu chvíli jedno, kolik je hodin. Viděl Závíše Bezkočku, jak vstoupil do své kanceláře s nějakým studentem a vydal se se svým kolegou za ním.

Dorazili tam během chvilky a Mrázek se obrátil na svého kolegu a tiše mu řekl: „Já půjdu dovnitř a ty zůstaň za dveřmi a poslouvej, co se tam děje, ano?“

Mladý policista si dal do uší sluchátka, zapnul vysílačku, a když Petr Mrázek rázně zaklepal a vtrhl dovnitř, přiložil pro jistotu ještě oko ke klíčové dírce.

Petr Mrázek měl pocit, že se mu to všechno snad jen zdá. Když vstoupil dovnitř, ředitel se právě skláněl nad nehybným tělem, které náhle zmizelo. Bylo to tak rychlé, že měl Mrázek na chvíli pocit, že má snad halucinace a že si to celé jen namluvil. Nicméně před chvílí viděl Bezkočku vstupovat do místnosti s někým dalším, a ten tu teď nebyl. A nikde nebyly žádné další dveře, jen otevřené okno.

A na podlaze bylo něco, co vypadalo jako svítící kniha. Musela to být nějaká supermoderní technologie a jemu už náhle varování z toho podivného telefonátu nepřipadalo tak bláznivé.

„Ruce vzhůru a ani hnout!“ zařval na Závíše Bezkočku. „Jak je možné, že jste tady sám? Kde je ten kluk, co sem s vámi šel?“

Závíš se na něho překvapeně díval. Ruce měl před sebou, trochu je pozvedl, ale nahoru je nedal.

„Ty ruce vzhůru a pořádně!“ křikl na něho znovu Petr Mrázek.

„Podívejte, můžu jen zvednout ze země tenhle monitor?“ zeptal se Bezkočka. „Je to dost drahá věc a já bych nechtěl, aby se to tu takhle válelo.“

„To tedy nemohl,“ zařval Mrázek. „Ruce nahoru.“

Jenže Závíš Bezkočka byl v situaci, kterou by neuměl nikomu vysvětlit, a tak zariskoval a rychle stiskl namátkou nějaké tlačítko na onom svítícím zařízení. Nechápal, jak je možné, že se tu zrovna teď objevila policie a moc rád by se to dozvěděl, ale věděl, že má velice málo času, než se celé zařízení vypne.

Nemohl tušit, že Mrázka před tou věcí na zemi někdo varoval a že stiskne spoušť.

Mrtvé tělo Závíše Bezkočky dopadlo na zem, to podivné světlo, které vycházelo z předmětu na zemi, zesílilo a policista Petr Mrázek vzápětí zmizel.

Mladý policista, který to pozoroval klíčovou dírkou, vtrhl dovnitř. Na zemi leželo v louži krve tělo ředitele a byla tam jen jakási svítící věc, která ale za okamžik zhasla a nyní vypadala trochu jako obyčejná kniha, vyrobená z kovu. A jeho kolega byl pryč.

A on měl jen hodně divnou historku a náhlou obavu, že psychiatr, kterého chtěli původně přizvat na pomoc, bude za nejzajímavější objekt považovat jeho.

Zamkl dveře kanceláře, klíč si dal do kapsy a vydal se zpátky k autu, bledý jako stěna. Samozřejmě mohl zavolat svého kolegu vysílačkou, ale měl pocit, že potřebuje tu trochu času, aby se vzpamatoval.

„Tak pan psychiatr už je tady,“ informoval ho kolega s úsměvem. „Kde je Petr?“

Mladý muž pohlédl na svého kolegu a dal mu odpověď, která mu jako jediná připadala v tu chvíli rozumná: „Nevím.“

Ti tři se vraceli zpátky do školy, a tam se ukázalo, že vše je ještě horší, než jak to vypadalo původně. Mladý policista měl celou dobu klíč od kanceláře v kapse, ale když ji otevřel, ta zvláštní věc byla pryč. Kniha času ze zamčené místnosti zmizela.

Mladý policista se podíval s obavami na psychiatra a rychle se snažil něco si vymyslet.

Nejméně tři osoby by na policistovu otázku, kde je Petr Mrázek, dokázaly odpovědět lépe. Dva z nich byli dva mladí strážníci, stojící u staré hradní brány a třetí z nich byl vzteklý promáčený policista, který se soukal z vodního příkopu.

„Kde je ten chlap?“ mrmlal si Mrázek a zmateně se rozhlížel, zda neuvidí Záviše. Nechápal, co se s ním stalo, ale usoudil, že je asi zmatený z toho nepříjemného světla, které ho před chvílí obklopilo. Spadl odněkud někam z výšky a jediné logické vysvětlení bylo, že musel nějak vypadnout z okna, i když neměl žádnou představu jak. Navíc se také trochu praštil do hlavy a to možná vysvětlovalo, proč si nevybavoval, co přesně se dělo.

Pak si konečně všiml obou mladých strážných a zavřené brány, která byla za nimi. Byli to asi nějakí studenti. Dívali se na něho napůl zvědavě a napůl provinile. Zabrali se tak do rozhovoru, že si vůbec nevšimli, že se v okolí někdo pohybuje a že ten dotýčný dokonce zvládl spadnout do vodního příkopu.

Mrázek uvažoval o tom, že ředitel měl asi nějakou hypermoderní zbraň. Nebyl si jistý, jestli jeho výstřel Bezkočku zasáhl, protože ho ve chvíli, kdy zmáčkl spoušť, oslnilo to světlo, ale zpátky už tam jít nechtěl. Vyškrábal se z vody ven a s trochu klidnější hlavou se rozhodl zavolat speciální posily. Jeho mobil ale nefungoval, navzdory tomu, že byl údajně vodotěsný – někdo, jak se zdálo, zase šetřil na policejním vybavení a bránil mu dělat pořádně jeho práci.

„Hej, kluci,“ zavolal na ty dva studenty, „Nemáte mobil? Nemám tady signál nebo mi ten můj odešel kvůli té vodě.“

„Což nám ten žvác chce povědít?“ podivil se jeden z nich.

„Což jest mobil? Míniš snad jakési hovado?“ zaváhal druhý a nechápavě zavrtěl hlavou. „Utekl ti kůň?“

„Nikoliv, mluví o pečeti - signum,“ zamrmlal první a nahlas se zeptal: „Potřebuješ písáře?“

„Potřebuju si zavolat do Prahy,“ zopakoval policista svoji žádost.

Muži vyprskli smíchy.

„Zkus vylézt na strom,“ navrhl mu jeden. „Budeš-li zvučně volati, snad bude slyšán hlas tvůj ve vsi sousední, avšak v Praze?“

„Zříš odění jeho?“ zašeptal druhý potichu. „Věřu, že jest to blázen a jistě jest také ochmelen.“

Jeden ze strážných popošel k Mrázkovi, šťouchl toho podivného chláпка do nápisu na prsou a zeptal se: „Což jest policie?“

Petr Mrázek věděl o zdejší škole, že se tu studenti učí o minulosti pomocí různých her, ale teď na to neměl vážně náladu.

„Tak dost, kluci,“ obořil se na mladé strážné. „Tohle je vážná věc, opravdu nutně potřebuju telefon.“

„Chceš si koupiti tele?“ podíval se na něho jeden z mladíků a doufal, že tomu podivínovi konečně trochu rozumí.

Mrázek se zamračil. „Je hezký, že tu školu tak žerete, ale já tady něco důležitého vyšetřuju, takže by bylo fajn, kdybyste si na chvíli přestali hrát na patnácté století, nebo jaký to zrovna máte rok.“

„Jest rok 1625,“ snažil se mu být trochu nápomocný strážný, „věru jsi jistě velmi ochmelen, když nevíš ani toho, jakáž jest doba.“

„Jsi v zemích koruny české,“ dodal druhý z mužů, přesvědčený, že ten blázen, se kterým mluví, dočista ztratil hlavu, „a panovníkem jest-“

„Já vím moc dobře, jaký je rok a že panovníkem je Miloš Zeman,“ utrl se na něj Mrázek, „tohle je maření policejního vyšetřování,“ rozčiloval se dál, „a mně už ty vaše blbý srandičky nebaví. Máte štěstí, že ještě nejste plnoletý. Takže kdybyste mě teď laskavě pustili dovnitř, rád bych pokračoval ve své práci.“

Mrázek už nebyl jediný, komu docházela trpělivost, ale jeden ze strážných učinil ještě poslední zdvořilý pokus mu pomoci: „Zemanem tohoto panství jest Matěj Pšenička, žádného zemana Miloše neznám.“

Policista zavrtěl rozčileně hlavou a chtěl ještě něco dodat, ale při tom pohybu zavadil pohledem o kopec, na kterém měla stát zbrusu nová rozhledna. Byla to dominanta tohoto kraje a on ji teď neviděl.

Rozhodl se, že se tu trochu porozhlédne a vydal se zpátky na parkoviště. Tam, kde mělo být parkoviště, byly ale budovy starého hradu, za nimi byl jen les a jakási prашná cesta, po které přijížděl ke hradu kočár. Začal se otáčet kolem dokola a všiml si jakési stařenky, která šla s nůši na zádech k hradu. Na místě, kde měl být les, viděl louky a nějaký malý domek, a když se podíval do dálky tam, kde měla být na obzoru vidět dálnice, zahlédl nějaký hrad. Roztřeseně se posadil na kámen a přemýšlel, co to má znamenat.

10. kapitola

Jáchym nechápal, co se děje. Tam, kde ještě před chvílí bylo druhé patro budovy, nebylo najednou nic. Dopadl na tvrdou větev buku asi metr pod sebou a málem si vyrazil dech. Pak se posadil na větvi a rozhlížel se kolem sebe. *Kde je Richard a co má tohle všechno znamenat?* bylo první, co ho napadlo.

Pohlédl směrem k zámku a spadla mu čelist. To nemohla být pravda. Rychle slezl po větvích rozložitého buku a proběhl mezi stromy, aby měl lepší výhled. Stál pod hradbami. Pod starou částí

školní budovy, která ovšem vůbec nebyla stará a nepoužívaná. A nová část budovy tu prostě nebyla. Stála tu jen věž a vypadalo to, že se zámek, který měl nahradit původní gotický hrad, teprve staví. Došel na místo, odkud měl výhled i z kopce a podíval se na vesnici. Viděl věž kostela a pár zvláštních venkovských domů.

Nevěděl, jak dlouho tam zůstal stát, jestli to byly minuty nebo celé hodiny. Věděl o Bratrstvu času, ale myslel si, že je to celé nějaká hloupost, a teď to opravdu vypadalo, že se ocitl v jiné době. Proč tam s ním ale nebyl i Richard? A jak je možné, že má mít Richard s oním bratrstvem něco společného, a přitom vypadal, že vůbec neví, která bije a o čem je řeč?

Jáchym si povzdychl a sesunul se na bobek a podíval se na knihy, které měl v ruce. Byly to dva spisy od Komenského, které potřeboval na domácí úkol. *Měl bych je někam schovat*, byla jeho další myšlenka. Možná se mu ještě budou hodit, ale není bezpečné courat tu s něčím, co má rok vydání 1992 a ještě to možná ani nebylo napsané. Schoval knihy do dutiny stromu, dobře si to místo zapamatoval a přemýšlel, co dál.

Zatím na něho úplně nedoléhala tíha situace. Momentální šok a potřeba něco dělat byly v tuto chvíli silnější.

Horečně uvažoval. Velice váhal kdy a jak navázat kontakt s lidmi. Do hradu se neodvažoval. Byl sice oblečený jako někdo z bohatších vrstev, ale nevěděl, jak by se měl takový mladý pán chovat. Neměl u sebe peníze, ani žádné cennosti. Pomalu se stmívalo a on se rozhodl prozkoumat okolí. Velikým obloukem obešel hrad. Tam, kde měl být park, sochy a fontána, nebylo vůbec nic. Nakonec objevil kupku slámy a rozhodl se v ní přespat. Podle krajiny začínal podzim, takže to vypadalo, že se ocitl přinejmenším ve stejném měsíci, ale bylo dost teplo a on byl poměrně navlečený, protože v září roku 2015 bylo chladněji, a tak se alespoň fyzicky cítil dobře. Přesto se ale neustále budil starostmi, cítil, jak je unavený, ale myšlenky na to, co by měl udělat, mu nedaly spát. Nakonec vstal časně za svítání po noci, kdy zamhouřil oka sotva na tři hodiny a celý rozlámaný se vydal zpátky k místu, kde si schoval knihy.

Rozhodl se, že se zkusí dostat do Prahy. Třeba má nějakou hodnotu to, že umí číst a psát a mohl by dělat pomocníka nějakému písaři nebo úředníkovi. Kručelo mu v břiše a jablka, která objevil nedaleko, utišila jeho hlad jen částečně.

Když sáhl do dutiny stromu, čekalo ho ale překvapení. Knihy byly pryč a namísto nich tam byl nějaký dopis. Byl dost nadrápaný a jeho pisatel ho sepsal zřejmě narychlo, ale pro Jáchyma bylo nejpodstatnější datum, které spatřil dole: 1629. *Tak to je tady síla*, pomyslel si a začal číst.

Příteli můj,

děkuji tobě za knihy, kterýchž jsi mi zde zanechal. Duše má raduje se z nich přenáramně a listové tvoji obdařují mě silou. Jsem toliko smuten, že se nemůžeme vidět tváří v tvář. Nemohl jsem se s tebou potkat za ouplňku, aniž mám naději, že bych tě mohl navštívit, nebo mě otec stráží jako zřítelnici oka svého. Velice jsi mě potěšil, prosím, jest-li to možné, napiš mi, jak se daří tobě i domu tvému.

Kryštof, dne 20. září léta Páně 1629.

Jáchym si dopis užasle přečetl několikrát dokola a horečně přemýšlel. V roce 1627 vyšlo Obnovené zřízení zemské, které znamenalo konec náboženské svobody. To znamená, že se nachází v době začínající rekatolizace, v době, kdy již pravděpodobně mnoho lidí emigrovalo a nebo se k tomu chystá. Knížky od Komenského - „Listy do nebe“ a „Labyrint světa a ráj srdce“, mohly udělat radost nějakému protestantovi, který je pravděpodobně dost mladý, když ho otec drží pod zámek a on si asi tajně dopisuje s někým z Jednoty bratrské nebo nějaké podobné, tehdy - tedy vlastně nyní - nepopulární církve.

Každopádně se do žádné Prahy zatím nevydá. Musí doufat, že sem Kryštof zase brzy přijde a že se setkají. Potřebuje tady nějakého spojence a pokud bude v podobném věku tím líp. Možná by mu mohl Kryštof poskytnout nějaké základní prostředky za to, kdyby mu dělal poslíčka mezi jím a těmi, se kterými se nemůže stýkat.

Jáchym uviděl dvě postavy, kráčející z hradu a jelikož si zatím nepřál, aby ho ti lidé viděli, schoval se za strom. Za chvíli se objevil mladý chlapec v bohatém oděvu, který nesl v ruce nějakou knihu. Doprovázel jej starší muž a mířili jeho směrem. Jáchym se neodvážil ani pohnout.

„Učím se rád vně," zaslechl Jáchym mladíka. „Proč bychom měli v komnatě čísti, když zde, uprostřed stvoření božího tak milo jest?"

Muž něco zamrmal a chlapec se s rozpustilým výrazem rozeběhl k jednomu ze stromů.

„Nemáš snad radost a potěšení ze dne tak krásného?" chlapec se otočil kolem stromu a přeběhl k dalšímu. Jáchymovi, který se skrýval poblíž, neunikl pravý význam této činnosti. Chlapec rychle vsunul ruku do dutiny, která byla jeho skrýš, aniž by si toho učitel všiml.

„Přestaň poskakovati jako pachole, Kryštofe," napomenul ho, a to bylo vše, co Jáchym potřeboval vidět a slyšet.

Díval se, jak oba mizí mezi stromy a míří do letohrádku, vzdáleného asi padesát metrů. Jáchym obcházel hrad předtím z druhé strany, takže si této stavby nevšiml. Když vešli dovnitř, vykročil ze svého úkrytu a zkontroloval skrýš. Kryštof do ní ale nic nevhodil, pouze chtěl vědět, zda je jeho dopis pryč a nenechal-li mu tam jeho přítel nějaký vzkaz.

Nastal čas akce a Jáchym uvažoval nad poměrně úsměvným problémem, jak je pozdravit? Je „dobrý den" vhodné? Neříkají třeba „bud' zdrav" nebo tak něco? Vzpomněl si na seriál „Bylo nás pět“ a pozdrav „pochválen buď pán Ježíš Kristus", ale ten zavrhl. Připomínal si, na co musí myslet. Koncovky -ti, co nejkratší věty, aby se vyhnul tomu přeházenému slovosledu, který používají a pevné nervy. Snad to nějak zvládne. Zhluboka se nadechl a vydal se k letohrádku.

„Přeji vám dobrého jitra," vybral si nakonec z možných pozdravů, když došel k oběma mužům.

„Kdož jsi?" otázal se starší z nich, když opětoval jeho pozdrav.

„Jsem Kryštofův přítel," oznámil jim Jáchym a srdečně se na něho usmál jako na starého známého a pokračoval. „Dostal jsem tvůj list, že se se mnou nemůžeš shledat a jelikož mám trochu času, než budu pokračovati do Slaného, rozhodl jsem se tě navštívit," řekl a vytáhl Kryštofův dopis.

Kryštof viditelně zbledl a jeho učitel položil otázku za ně za oba. „Jaké jest jméno tvé?"

„Jmenuji se Jáchym," odpověděl Jáchym popravdě, ale své příjmení raději vynechal. Asi by nepůsobilo dobře, že se jmenuje stejně jako jeden z popravených českých pánů.

„Odkud znáš mladého pána a což to máš za list?" zeptal se učitel a vytrhl mu dopis.

Jáchym se na Kryštofa podíval, ale zdálo se, že ten je tak v šoku, že mu nijak nepomůže, a tak ze sebe Jáchym vykoktal, "z Prahy" a doufal, že Kryštof nebyl celý život zavřený doma na hradě.

„Nejsi-li jedním z těch kacírů?" zamračil se učitel. „Jistě jsi mu poslal knih kacířských i ještě se u tebe nalézá té smělosti sem přijít?"

„Nejsem kacír a ty knihy nebyly kacířské," odporoval Jáchym.

„Znám mluvení vaše," podíval se na něho učitel vychytrale a prohlásil: „Proč se mám s tebou vaditi, nejsi-li kacířem, pověz mi modlitbu k panně svaté i užijme, jaká jest víra tvá."

„Myslíte zdrávas Maria?" zaváhal Jáchym.

„Nuž, jen mluv," vybídl ho učitel, který ji chtěl evidentně slyšet celou.

Jáchym se nadechl a horečně uvažoval, co dělat. „Zdrávas Maria, milosti plná, Bůh s tebou i s synem tvým," začal, ale to bylo tak všechno, co věděl, pokud to vůbec bylo dobře.

Učitel se spokojeně usmál, ale chtěl toho zřejmě slyšet ještě víc a Jáchym se zatvářil rozzlobeně a zaútočil tím nejnáboženštějším, co zvládl. „Proč mě vlastně urážíte? Zříte, že nejsem kacír."

Útok zabral a učitel prohlásil omluvně. „Nechtěl jsem tě urazit, ale jest povinností mou Kryštofa od bludů i přátel nešlechtných chrániti. Kde jest doprovod tvůj? I kde máš koně?" změnil téma.

„Poslal jsem je do Slaného a kázal jim vrátiti se večer," vymýšlel si Jáchym. „Měl jsem se zde ve vsi sejít se svým přítelem, ale museli jsme se minouti, neb jsme dorazili o den později. Nařídil jsem jim, aby ho hledali a sám jsem se rozhodl navštívit Kryštofa. Nebyl zde přítel můj? Jeho jméno jest rytíř Richard Police z Českého Dubu."

„Muže toho jsme neviděli," zavrtěl učitel hlavou, „ale zdá se mi divné býti, že jsi tu sám a nemáš koně. Nejsi-li jen jakýsi prost'ák v bohatý šat oblečený?"

„Proč mě stále urážíte?" zlobil se Jáchym.

Učitel mu vrazil do ruky učebnici latiny a vybídl ho. „Nuže, přesvědč mě, že jsi vzdělaný muž a že umíš čísti."

Jáchym si povzdychl. Muselo se mu tohle všechno stát už po dvou týdnech školy? Nadechl se a přečetl několik latinských vět. Pravidla čtení už zvládal, ale rozuměl sotva třem slovům. Rozhodl se tedy opět pro protiútok. „Chcete to i přeložiti?" a aniž by nechal učitele odpovědět, pokračoval. „Z čeho všeho mě ještě vyzkoušíte, než mi uvěříte?" pohlédl na muže a opravdu ho potěšilo, když si všiml, že se Kryštof pousmál.

Jáchym s Kryštofem osaměli. Seděli v jedné z hradních místností a Kryštof se tvářil vážně a podezřívavě.

„Nevím, co si mám o všem tom myslit,“ začal opatrně. „Vím, že knihy ty pravé jsou, avšak jsou tuze podivně vytištěny a v úvodu se píše o děních budoucích, že králové habsburští budou zemi vládnouti do roku 1918 a pravá víra bude zcela potlačena. Nevím, kdož může něco takového napsat, jest to snad proroctví podivné aneb lest jakási ďábelská, kterou se jezuiti snaží pravou církev zcela zastrašit? Jsem z toho vskutku zmaten.“

Jáchym sklopil zrak a přemýšlel, co říct, ale Kryštof pokračoval. „Proč kvůli mně lžeš? Kdož jsi a kdož tě sem poslal? Jsi-li víry katolické, proč jsi mi těch knih dal? Proč pravíš, že jsi přítel můj?“

„Podívej, nejsem víry katolické, ve skutečnosti nejsem ani pokřtěný, nejsem žádné víry,“ zkusil to Jáchym popravdě.

Kryštof se ale na něho podíval s takovým výrazem jako by mu řekl, že nemá nohu. „Nejsi pokřtěn? Ale jak jest něco takového možné? Narodil ses snad v rodině novokřtěnců, kteří nekřtí děti? Měl jsem však za to, že i oni milují pravdy Boží a neučí lidi lhát.“

Jáchym nevěděl, co na to říct. „Já v Boha nevěřím,“ pokrčil nakonec rameny.

Kryštof se na něho podíval, jako by byl nějaký dinosaur vystavený v muzeu. „Slyšel jsem již o lidech takových, kteříž v Boha nevěří. Ty se domníváš, že není Boha? Jak by pak mohlo stvoření učiněno býti?“

Jáchym se v duchu chystal za hlavu, potřeboval vymyslet, co bude dál dělat a ne se tady dohadovat o víře. „Snad ti udělá radost, že jsem byl nedávno na svatbě v kapli Jednoty bratrské,“ řekl.

„Kde jest ta kaple?“ zeptal se Kryštof lživě.

„Kousek od Prahy,“ mávl Jáchym rukou.

„Byl jsi v kapli u Prahy?“ podíval se na něho Kryštof, jako by spadl z višně.

Jáchym si v tu chvíli uvědomil, že právě řekl pořádnou hloupost.

„Přestaň mi lhát a vyjev mi plné pravdy!“ obořil se na něho Kryštof. „Nemohl jsi býti v kapli u Prahy, když kněží pravé víry byli ze země již dávno vypovědění. Odkud jsi i pročež jest řeč tvá tak podivná i co mají knihy ty znamenati?“

Výborně, pomyslel si Jáchym, takže jsem dokázal v roce 1629 předstírat, že sem patřím, zhruba půl hodiny. Tehdy poprvé na něho dopadla závažnost celé situace. Jsem v roce 1629. Nevím, jak jsem se sem dostal, neumím se vrátit, neumím se tu chovat, nic nemám...

„Fajn, tak já ti řeknu pravdu,“ vykašlal se Jáchym na předstírání a zastaralou češtinu. „Narodil jsem se v roce 2000 a včera jsem se nějakým podivným kouzlem najednou ocitnul tady. Mluvím takhle, protože se takhle mluví v mojí době a žádný knížky jsem ti nedal. Prostě jsem si je tam schoval, abych tu s nimi nechodil. Nemám je kvůli víře, ale protože je to u nás ve škole povinná četba. To, co tam je napsané, to je historie, žádný proroctví ani žvanění jezuitů. Kromě toho ani nevím, jestli jezuiti ještě existují. Mám za to, že je dávno zrušili. A v mojí době si každý může věřit čemu chce, proto jsem vážně byl v bratrské kapli.“

Jáchymovi vstoupily slzy do očí a měl co dělat, aby se nerozbrečel. Sesunul se podél zdi, u které stál, do podřepu a roztřeseně ze sebe vysoukal, „já chci zpátky“.

Kryštof pochopil, že je tohle vše upřímné, že je to pravda, ale nechápal jednu věc: jak to může být pravda? Naplňovalo ho to úžasem, ale byl této skutečnosti ochotný uvěřit podstatně rychleji než Jáchym sám, když poprvé slyšel o cestování v čase. Ne že by uvěřil pokaždé ihned každé hlouposti. Byl zvyklý zvažovat, jak bude řídit svůj život, ale pak tady bylo ještě spoustu neznámého, věci, které akceptoval ve své mysli a které příliš neřešil: Slyšel například, že rok po popravách na Staroměstském náměstí lidé viděli na obloze několikrát více slunců a že ze slunce létaly jakési koule a že v roce 1624 byl po celých Čechách i Slezku spatřen létající jiskřící drak. Ve světě kolem bylo prostě příliš neznámého.

Kryštof si dřepel vedle Jáchyma a dal mu ruku na rameno. Možná, že takto Bůh vyslyšel jeho prosby o pomoc. Každopádně jednou věcí si byl chlapec z roku 1629 jistý. Kdyby si on chtěl vymýšlet o tom, jak vypadá budoucnost, ani v nejbujnější fantazii by ho nenapadlo, že z české země úplně zmizí jezuiti a že ve školách bude povinné číst knihy posledního biskupa Jednoty bratrské, který před rokem odešel do exilu. Pravda byla daleko podivnější než ty nejodvážnější představy.

„Odpusť mi, že jsem vzal těch knih,“ řekl Kryštof, aby nějak navázal na rozhovor. „Pokud bys mi je však mohl ponechat, rád ti za ně zaplatím.“

Jáchym si otřel slzy a povzdychl si nad absurdností celé té situace. „Vůbec nevím, co mám dělat,“ řekl potichu.

11. kapitola

Z oběda s Kryštofovým otcem byl Jáchym poněkud nervózní, ale ten, jak se zdálo, byl potěšen tím, že jeho syn komunikuje s někým, kdo není kacír a dokonce mu navrhl, aby u nich pobyl několik dní.

Ale i přesto byl oběd naprosto překvapivou událostí. Ve starobylém interiéru objevil totiž Jáchym něco, co ke všem těm rodinným portrétům a zdobnému starému nábytku rozhodně nepatřilo - policejní čepici.

„Co to je?“ zeptal se překvapeně a mínil tou otázkou samozřejmě: kde se to tu vzalo?

„Což jest,“ opravil ho Kryštof potichu, zatímco mířili ke stolu a připomenul mu tak, ať si dává pozor na jazyk.

Kryštofův otec se zasmál. „Věc podivná, není-liž? Ztratil ji tu jeden blázen.“

„Blázen?“ podivil se Jáchym.

„Pracoval u nás při žních, jest tomu již několik let.“

Kryštof se přidal se svým vyprávěním a trochu se u toho hihňal. „Pravil se býti strážným z kraje, kdež jezdí kočáry bez koní a některé z nich i vzduchem plují. I pravil nám též o bezbožnících, kteříž věří, že z opice zrozeni jsou.“

„Věřím, že matka jeho jest tuze šeredná,“ zasmál se hradní pán.

„Tázali jsme se jej, zdaliž již viděl opici mluvíti, modliti se či domů sobě stavěti ale on toho nic nedbal," vzal to Kryštof z jiné stránky, ale jeho otec se držel původní myšlenky. „Mluvil jsem kdysi s mužem, kterýž opici na vlastní oči viděl!" řekl a pohlédl na Jáchyma, zda to na něj udělalo dojem.

„Vskutku viděl opici?" zeptal se Jáchym a snažil se tvářit co nejvážněji.

„Ano," prohlásil hradní pán vítězně. „I pravil mi, že byla vskutku velice škaredá."

„Tím ten blázen ale věru neskončil," pokračoval Kryštof a zasmál se. „Pravil, že ryby, kteréž v moři pluly, začaly vzduch dýchat, po zemi choditi i postupně se opicemi staly."

Jáchym se zdvořile zasmál.

„A zdaliž víš, co pravil o zemi. Kterakže vznikla?" nadhodil Kryštof a obíral přitom kuře.

Jáchym se zamyslel, dožvýkal sousto, které měl právě v ústech a odpověděl. „Z ničeho? Velikou ranou?"

„Zdaliž jsi blázna toho také viděl?" zeptal se Kryštof zklamaně a Jáchym se náhle cítil jako ve slepé uličce.

„Je to z jedné anglické pohádky," odpověděl nakonec, „asi ji také slyšel."

Kryštof se zatvářil jako člověk, kterému někdo zkazil pointu vtipu a navíc se na Jáchyma trochu zamračil a on si uvědomil, že už zase neřekl „jest".

Chvilí bylo ticho a Kryštof, který se nad celou tou věcí na okamžik vážně zamyslel, prohlásil. „Proč lidé pohádky tak hloupé sobě vypravují? Kterak by mohlo z ničeho něco býti?"

Jáchym si všiml, že se hradní pán zatvářil malinko napjatě, neřekne-li jeho syn nějaký kacírský nesmysl.

„Jest také nad rozum jasné," uvažoval Kryštof, „že Bůh stvořil vše podle pokolení svého a nemůže z jednoho pokolení jiné pojíti, opice z ryby, ni člověk z opice."

Kryštof si evidentně naběhl, protože hradní pán se zamračil a řekl. „Lidé věří všelikým bludům i kacírstvům, proč by nemohl někdo věřiti hloupé povídce, když jiný věří, že může z kalicha píti, královně nebes i svatým se rouhati či církví obecnou opovrhovati. Jest naší povinností takovým hlavy napravovati."

Kryštof sebou trochu cukl, ale nedal se a ironicky pronesl. „Zajisté nutno jest ku královně nebes přistupovati tak, jak Písma praví."

Hradní pán se pousmál a byl rád, že jeho syn už dostává rozum, ale ten pokračoval. „Psáno zajisté jest, že ti, kteříž uctívají královnu nebes, Hospodina popouzejí, jak prorok Jeremiáš dí."

Vzápětí pleskla facka a Jáchymovi bylo líto, že přispěl k této diskuzi.

„Však se jí sám půjdeš v neděli klaněti," zavrčel hradní pán zlostně. „Zajisté písma kacírů takové bludy praví a ne Písma Boží."

Kryštof zůstal sedět s hlavou skloněnou a nic na to neřekl.

„Což se stalo s tím bláznem?" osmělil se Jáchym po chvíli. „Jak se jmenoval?"

„Proč se o to staráš?“ zabručel našťvaný hradní pán. „Odešel po žních do Prahy. Jsou tomu již čtyři léta. Petr Mrázek bylo jméno jeho.“

„Otec můj zdál se býti milovníkem Boha,“ vysvětloval Kryštof, když byli opět sami, „ale proměnil náboženství svého, jakmile přestal býti pro víru pravou čas příhodný. I mě nutí zajisté do kostela choditi, modlám se klaněti a chléb kouzelný jísti. Ale snažím se zajisté v kostele slov rouhavých neříkati, nemoci předstírati, abych doma zůstatí mohl, i s bratry si psáti, když je již nemohu navštěvovati. Ale hle, ty jsi nyní zde a snad mi dovolíš s tebou ven vyjítí a můžeme navštívití jednoho lékaře, kterýž bratrem jest.“

Otec, který Kryštofa viděl ve společnosti domnělého katolíka, jim opravdu dovolil jít samotným ven, i když nebyl tak důvěřivý a nechal je tajně sledovat.

Kryštof se s dobrou myslí a trochu lehkovážně vydal na cestu a přitom Jáchymovi vyprávěl o muži, za kterým se ubírali. „Jest to člověk starý, bratr, kterýž sobě potvrzení, že ke zpovědi chodívá, nakoupil, avšak před Bálem se nesklání. Chodíval jsem jej rád navštěvovati a mnohokrát jsem u něj potěšil duše své, ale otec mi nyní brání.“

„Před jakým bálem?“ nechápal Jáchym.

„Míním tím bohem falešným,“ vysvětloval Kryštof. „Synové jeho již v exilium jsou, ale on s ženou svou starou, kteráž již umřela, ve vlasti zůstal. Jsou tomu již tři léta, co je v Slaném k víře katolické přinutiti chtěli. Nahnali na rathauz do místa těsného mužů padesáte, kdež volně státi, seděti aneb ležeti nemohli. Hejtman a jeho soldáti je tam celé tři dny zdržovali, aniž jim vystoupení na potřebu přirozenou povolili. Když pak smradem a myslí teskností podjati jsouc i umdlévali, slíbili se u víře katolické vyučovati, a tak propuštěni jsou. Mnozí z nich ale potom v exilium vyšli.“

Jáchym jen zavrtěl hlavou.

„Církev Boží zajisté mnoho trpěti musela, ale i pronásledovatelé její pomsty došli,“ vyprávěl Kryštof dál. „Slyšel jsem o jednom muži od Prostějova, kterýž od víry odstoupil i mnohé z měšťanů k odpadlství přivedl a některé i u žalářích rozsázel. Když se pak na zámek navrátil, ráno z děl vystřeliti kázal, poslední zajisté sám vystřeliti chtěl, ale dělo se roztrhlo, zpátky udeřilo a jemu hnáty, rameno i hlavu utrhl. Kolem něj stálo mužů čtrnácte, nikdo jiný však zraněn nebyl. Myslivec však nějaký přes zeď na kůl od koše spadl, ale ničeho se mu nepříhodilo a potom privilegium obdržel, aby k proměně náboženství nucen nebyl.“

Za Kryštofova vyprávění došli k lékařovu domu. Doktor je ale přijal dosti chladně. V podstatě je málem vyhodil.

„Proč do domu mého chodíš? Chceš mě snad k odpadlství přivéstí, abych jako i ty do kostela chodil, modlám se klaněl a pravé víry zapíral?“

Kryštof ztuhl. „Otec mě nutil,“ blekotal.

„Měl jsi již dávno odejítí,“ obořil se na něho doktor, „však jsem ti to již po dvakráte navrhoval i před měsícem ti list poslal, že můžeš s bratřími odejítí, ale ty jsi nepřišel.“